

Financieel jaarverslag 2023

Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam
's-Lands Zeemagazijn Kattenburgerplein 1
1018KK Amsterdam

Inhoud

Bestuursverslag	2
Inleiding	2
Doelstellingen	6
- 1 kenniscentrum	6
- 2 breed publiek	11
- 3 duurzame organisatie	20
Jaarrekening	36
Balans	37
Resultatenrekening	39
Functioneel	41
Kasstroom	43
Grondslagen	44
Toelichting balans	51
Toelichting resultatenrekening	62
Toelichting functioneel	70
Gelieerde rechtspersonen	71
Handtekening	72
Overige gegevens	
Accountantsverklaring	
Bijlage nevenfuncties	

inleiding

Missie en doelstellingen

Wij laten zien hoe sterk de maritieme wereld en de samenleving verbonden zijn en specifiek welke impact dit heeft op het leven van zoveel individuen.

Aan deze missie wordt gewerkt vanuit drie pijlers:

- toonaangevend & onderzoekend
Het Scheepvaartmuseum heeft een toonaangevende maritieme collectie en bibliotheekcollectie. Samen met (inter-)nationale onderzoekers werkt het museum aan verdiepende presentaties en kennisdeling.
- betrokken & urgent
Het Scheepvaartmuseum grijpt maritieme ontwikkelingen uit het verleden, het heden en de toekomst aan om de dialoog over actuele thema's te stimuleren.
- ondernemend & verbindend
Het Scheepvaartmuseum is van huis uit ondernemend en staat midden in de samenleving. Een open cultuur met aandacht voor inclusiviteit en publieksparticipatie is de voedingsbodem voor vruchtbare samenwerkingen.

De jaarrekening 2023 is de financiële weergave van het derde jaar van de cultuurperiode 2021-2024 en de uitvoering van het activiteitenplan *Water verbindt werelden*, met daarin opgenomen drie doelstellingen voor deze periode:

1. Toegankelijk kennis en expertisecentrum: Het Scheepvaartmuseum positioneert zich als een toegankelijk (inter)nationaal kenniscentrum op het gebied van de Nederlandse maritieme geschiedenis en zorgt voor ontsluiting van en kennis over zijn collectie.
2. Een breed publiek: Het Scheepvaartmuseum verbindt zich aan een bestaand en nieuw publiek. Dit doet het museum door met het publiek verhalen te delen die raken aan de collectie, de maritieme wereld en geschiedenis en de impact daarvan op de samenleving.
3. Een duurzame organisatie: Het Scheepvaartmuseum zorgt ervoor dat het wendbaar en weerbaar de toekomst ingaat door duurzame inzetbaarheid van mensen, gebouwen en vermogen.

Terugblik 2023

Het museum eindigde het jaar met een fantastisch bezoekersaantal van 333.447 waarvan 283.210 museumbezoekers en 50.237 evenementen bezoekers. Bezoekers van evenementen hebben de mogelijkheid om het museum te bezoeken, een mogelijkheid waar regelmatig gebruik van wordt gemaakt. Na een aantal jaren van minder bezoekers als gevolg van Covid-19, was 2023 dus een uitstekend jaar. Hierbij is 2019 het referentiejaar; toen trok het museum 282.012 museumbezoekers en in totaal 310.609 bezoekers (inclusief bezoekers aan evenementen). We hadden in 2023 254.984 museumbezoekers verwacht en hebben dus 28.226 meer museumbezoekers mogen ontvangen.

Na het winnen van de Museumprijs 2022-2023 met het thema 'beste buur' ontwikkelde het museum een speciale programmaliijn en organiseerde het zes *Thuishaven* ontbijten voor en door de buurt. De animo hiervoor is groot: in 2023 bezochten ruim 450 burens het museum – vaak voor de eerste keer. Het museum heeft in 2023 flink geïnvesteerd in een nieuwe marketingcampagne 'Alles komt boven water' die de zichtbaarheid van (het merk) Het Scheepvaartmuseum moet vergroten. De campagne werd breed uitgezet met inzet van radio, televisie, bioscoopreclame, outdoor affiches en digitale abri's en een gerichte onlinecampagne.

Het museum stelt zich ten doel om de collectie in een actueel daglicht te plaatsen en doet dit onder meer met wisselende Reflecties op het museum' in de noordvleugel. Met deze Reflecties geven kunstenaars hun perspectief op de maritieme geschiedenis aan de hand van een object of thema. In navolging van dichters Tsead Bruinja, Ellen Deckwitz, Esmay Usmany en kunstenaar en illustrator Tja Ling Hu, was kunstenaar en fotograaf Cigdem Yüksel (1989) uitgenodigd om een reflectie rondom thema's gerelateerd aan maritieme geschiedenis te geven. Yüksel fotografeerde en interviewde moeder Menevşe (74) en dochter Sevgi (47). Menevşe verhuisde in 1971 met twee kinderen van Turkije naar Nederland. Haar man werkte toen al als lasser op de NDSM-scheepswerf in Amsterdam. Menevşe vertelt in deze reflectie over haar ontmoetingen met de andere vrouwen en gezinnen van havenmedewerkers.

Van mei t/m oktober was de nieuwe presentatie *Watersport in perspectief* te zien die volledig in het teken stond van tekenaar en futuroloog Robbert Das. Deze tijdelijke presentatie toonde gedetailleerde perspectieftekeningen van Das, samen met andere objecten uit de omvangrijke watersportcollectie van het museum.

In november 2023 opende de tentoonstelling *Food for Thought*. Deze derde samenwerking met fotograaf en filmmaker Kadir van Lohuizen neemt in een multimediale beleving met fotografie, film- en dronebeelden de bezoeker mee op een zoektocht naar de oorsprong van ons voedsel, en de rol van Nederland en de scheepvaart in het voedselsysteem, van de havens van Rotterdam en Amsterdam tot de cargoterminals van Schiphol.

Op de tiende sterfdag (17 november 2023) van de Amsterdamse topfotograaf Cor Jaring opende het museum een tentoonstelling van zijn fotowerk met havenportretten en buurtgezichten uit de jaren zestig en zeventig. Deze selectie foto's uit onder andere het Amsterdamse Stadsarchief, het Rijksmuseum en de familiecollectie van Jaring, geeft aandacht aan dit wat minder bekende onderdeel van zijn oeuvre.

Het museum organiseerde in 2023 een nieuw buitenevenement: *Tall ships Parade*. In samenwerking met Sail Amsterdam was van 10 t/m 13 augustus een aantal internationale gastschepen te bezoeken bij Het Scheepvaartmuseum, waaronder drie tall ships.

2023 stond ook in het teken van verdere digitalisering van de collectie. Met een nieuwe fotostudio zijn er grote stappen gezet om de collectie zichtbaarder te maken. Dit komt onder andere tot uiting in het digitaliseren van de technische tekeningen en de handschriftencollectie.

Voortuitblik 2024

2024 is het laatste jaar van het activiteitenplan 2021-2024 *Water verbindt werelden*.

Dit jaar wordt de vaste presentatie over de Atlantische wereld gerealiseerd. Deze presentatie richt zich op ons koloniaal verleden en wordt ontwikkeld voor met name onderwijsgroepen uit de eerste drie klassen van de middelbare school. In aanloop naar deze tentoonstelling over de doorwerking van het koloniale verleden in het Atlantische gebied, vraagt Het Scheepvaartmuseum verschillende kunstenaars met affiniteit met dit gebied hun kijk te geven op de Nederlandse Maritieme geschiedenis. Begin 2024 is in deze serie het werk te zien van Kevin Osepa, winnaar van de Amsterdamprijs voor de Kunst 2023. Voor zijn Atlantisch Venster filmde hij zeven jongeren die Curaçao verlaten om in Nederland te gaan studeren.

Vanaf februari presenteert Het Scheepvaartmuseum de fotografietentoonstelling *Redders op Zee: 200 jaar Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij*. In deze tentoonstelling staat werk van fotografen Jeroen Hofman en Robin de Puy centraal. Om het jubileum van de KNRM te vieren slaan 12

Nederlandse maritieme musea de handen ineen, en worden in het hele land verschillende tentoonstellingen rond KNRM ontwikkeld.

Met steun van de VriendenLoterij is de Stichting Cultuurferry opgericht. Het bestuur wordt gevormd door deelnemers van de aangesloten instellingen. Doel van deze Stichting is om bekende en onbekende culturele attracties in Amsterdam Centrum-Oost te verbinden via duurzaam vervoer over het water. De eerste cultuurferry gaat vanaf april varen.

Het Scheepvaartmuseum wil een eco-positief museum zijn. Dit betekent dat we onze schadelijke impact minimaliseren tot binnen de grenzen van de planeet, en positieve (gedrags-)verandering creëren bij zowel ons publiek, onze partners en onze medewerkers.

Het is gelukt om in 2023 het gasgebruik te reduceren tot bijna nihil binnen de bestaande huisvesting. In 2024 worden de laatste installaties die gas verbruiken vervangen zodat het gasverbruik helemaal naar 0 gaat en het museum overgaat op andere energiebronnen.

Verder is gestart met een werkgroep duurzaamheid die concrete stappen gaat zetten variërend van het verbeteren van bronnscheiding afval, invoeren van een CO2 budget, duurzaam aanbod bij catering evenementen, tot groen beleid op het gebied van IT, inkoopbeleid en leveranciersmobiliteit.

Het tweejaarlijkse 'International Congres of Maritime Museums (ICMM) vindt in 2024 plaats in Nederland en België, waarvan twee dagen in Amsterdam. Dit is een meerdaagse conferentie i.s.m. het Zuiderzeemuseum, Maritiem Museum Rotterdam en MAS Antwerpen.

Tot slot zal er in 2024 voor de periode 2025-2028 een nieuw activiteitenplan geschreven worden waarin de focus zal liggen op de (integrale) uitvoering van de onderwerpen duurzaamheid, diversiteit & inclusie, toegankelijkheid, digitalisering en veiligheid.

De begroting voor 2024 laat zien dat we extra middelen besteden aan onderwerpen uit het activiteitenplan die nog niet geheel zijn afgerond. Dit betekent dat het museum in 2024 meer verwacht uit te geven dan dat er inkomsten zijn. Het verwachte negatieve resultaat van 773k wordt gefinancierd uit het resultaat overschot uit 2021 en projecten die gefinancierd worden uit de bijdrage van de VriendenLoterij.

De afname van de algemene reserve wordt geschat op 200.000 Euro. Het doel is om in de huidige activiteitenperiode de algemene reserve gelijk te houden. Deze was per 1 januari 2021 4.590.517 en is nu per einde 2023 5.047.589. Op basis van de begroting 2024 zal in 2024 de algemene reserve op het niveau van 1 januari 2021 zijn en dat is nog steeds solide.

De begroting voor 2024 ziet er als volgt uit:

Begroting (x 1.000)	2024
Publieksinkomsten	2.910
Sponsorinkomsten	1.412
Indirecte inkomsten	599
Subsidies OCW	10.888
Totale baten	15.809
Salarislasten	5.397
Afschrijvingen	127
Huisvestingslasten	6.689
Overige lasten	3.272
Projectlasten	1.322
Totale lasten	16.807
Saldo rente	225
Resultaat	-773

Doelstellingen

Op de eerdergenoemde doelstellingen uit het activiteitenplan 2021-2024, zijnde een toegankelijk kennis- en expertisecentrum, het bereiken van een breed publiek en een duurzame organisatie wordt in de volgende hoofdstukken ingegaan:

1. Toegankelijk kennis- en expertisecentrum

Inleiding en doelstellingen

Het Scheepvaartmuseum stelt zich ten doel de collectie optimaal zichtbaar te maken en de verzamelde kennis over de collectie met een zo breed mogelijk publiek te delen. Het museum positioneert zich daarbij als een toegankelijk (inter)nationaal kennis- en expertisecentrum op het gebied van de Nederlandse maritieme geschiedenis en zorgt voor ontsluiting van, en kennis over, zijn collectie. Een samenhangende presentatie, fysieke en digitale toegang, wetenschappelijk onderzoek en collectieregistratie spelen hierbij een cruciale rol.

Het museum streeft ernaar om in 2024 het fellowshipsprogramma structureel te hebben uitgebreid van twee naar vier Warnsinck-onderzoeksplaatsen en een nieuw Van de Velde Fellowship te hebben ingesteld. Met het National Maritime Museum in Greenwich worden mogelijkheden onderzocht om dit tweede fellowship gezamenlijk aan te bieden aan internationale onderzoekers. In 2023 werd vier fellows een tijdelijke onderzoek plaats aangeboden.

Als impuls voor de digitale toegang tot de collectie is het streven om in 2024 het aantal digitale objectfoto's te hebben uitgebreid van 48% naar 70% in 2024. Eind 2023 was dit aantal toegenomen tot 60%. Ook de digitaal beschikbare informatie over de collectie wordt de komende jaren verbeterd en uitgebreid. Om dit mogelijk te maken heeft het museum in 2023 eerder opgelopen achterstanden in de registratie van museale aanwinsten weggewerkt, en is begonnen met de migratie naar een nieuw digitaal beeldbanksysteem. Dit is geïntegreerd met het collectieregistratiesysteem Axiell Collections.

Toegankelijkheid collectie

Digitalisering

Op het gebied van het digitale aanbod van informatie over de museumcollectie zijn in 2023 opnieuw belangrijke stappen gezet. Digitalisering van de informatie over de collectie in de vorm van beeld en tekst is binnen het huidige beleidsplan een belangrijke doelstelling. Zo wordt de zichtbaarheid van de collectie verder vergroot, vooral buiten de muren van het museumgebouw.

In dit kader werd de fotografie van de aanwinsten en van de collectie in het depot Hoogwoud voortgezet. In het najaar werd het startschot gegeven voor de digitalisering van de deelcollectie van meer dan 70.000 technische tekeningen. Hiermee werd een jarenlange wens van het museum in daden omgezet. De digitalisering van deze deelcollectie wordt deels bij een extern bedrijf en deels in een nieuw ingerichte fotostudio in het depotgebouw uitgevoerd. Dankzij een financiële bijdrage van Het Compagnie Fonds aan het museum kan de digitalisering versneld worden gerealiseerd. Naar verwachting zal dit project eind 2024 zijn afgerond.

Verder werden de beschrijvingen van deelcollecties geactualiseerd en uitgebreid, werd onderzoek naar de herkomst van objecten voortgezet en werden auteursrechten vastgelegd. Deze informatie wordt beheerd in een collectieregistratiesysteem, waarbij het museum in het afgelopen jaar de stap maakte naar de nieuwste versie van Axiell Collections. Alle wijzigingen in het registratiesysteem worden automatisch verwerkt in het aanbod op de collectiewebsite.

Ter voorbereiding op de aanstaande digitalisering van de handschriftencollectie werd een plan van aanpak uitgewerkt. In december werd een aanvraag in het kader van het digitaliseringsprogramma Metamorfoze gehonoreerd, waardoor de digitalisering van de handschriftencollectie in 2024 van start kan gaan. Het project wordt mede gesteund door een particulier gever. Metamorfoze is het nationale programma van de Koninklijke Bibliotheek voor het behoud van en duurzame toegang tot het papieren erfgoed van Nederland. Het programma is een initiatief van het ministerie van OCW.

Deze en alle andere gedigitaliseerde foto's kunnen worden geraadpleegd op de eigen collectiewebsite van het museum (collectie.hetscheepvaartmuseum.nl) en op de website Maritiem Digitaal (www.maritiemdigitaal.nl) van de samenwerkende maritieme musea in Nederland en België.

Bibliotheek

De bibliotheek van Het Scheepvaartmuseum huisvest één van de belangrijkste maritiem-historische collecties ter wereld en biedt een fysieke en laagdrempelige ontmoetingsplek voor conservatoren, fellows, stagiairs en externe onderzoekers. Daarnaast is de bibliotheek de vraagbaak waar vele bezoekers terecht kunnen met uiteenlopende vragen over het museum, maritieme geschiedenis en genealogie.

Het totaal aantal fysieke bezoeken aan de bibliotheek kwam uit op 5526. In schoolvakanties had de bibliotheek veel aanloop, en met ingang van 1 september is de bibliotheek weer standaard geopend op maandagen. Het aantal beantwoorde informatievragen steeg – mede door de afhandeling van de beelddaanvragen – van 2579 naar 2751. Het merendeel wordt nog steeds per email afgehandeld.

In de bibliotheek werden in 2023 ook activiteiten voor grotere groepen georganiseerd. Zo was de bibliotheek op 31 januari weer onderdeel van het Amsterdamse leesbevorderingsproject *Stap op de rode loper*. In januari en februari deed een groep studenten van het Amsterdam University College intensief onderzoek in de bibliotheek over het thema 'Global food systems in historical perspective'.

Ook studenten van de opleiding Zeegeschiedenis van de Universiteit Leiden maakten uitgebreid kennis met de bibliotheekcollectie tijdens een rondleiding door het museum. Tijdens Museumnacht op 4 november werd een presentatie gegeven in het kader van het thema *Eten aan boord*. Er werden 174 nieuwe stukken (boeken, handschriften en ander bibliotheekmateriaal) toegevoegd aan de bibliotheekcollectie. Het grote verschil t.o.v. 2022 is te verklaren door overname van een groot aantal boeken van het voormalig visserijmuseum Vlaardingen in 2022.

	2023	2022
Aantal bibliotheekbezoekers	5.526	3.806
Aantal informatievragen (in de bibliotheek, telefonisch en per e-mail)	2.751	2.579
Aantal ingeschreven boeken	174	1297
	(231 openingsdagen)	(208 openingsdagen)

Onderzoek

Het Scheepvaartmuseum heeft een succesvol fellowshipsprogramma dat onderzoekers in staat stelt onderzoek te doen in de collectie binnen het museum. Hiervoor zijn twee onderzoeksbeurzen in het leven geroepen, het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship en het Dr. Ernst Crone Fellowship, die respectievelijk een fellowship mogelijk maken voor beginnende en gevorderde onderzoekers voor een periode van zes en twaalf maanden.

In 2023 waren vier fellows actief in Het Scheepvaartmuseum. In het kader van de Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship deed Matthias Lukkes onderzoek naar de tuin bij het fort St. George de Elmina aan de Afrikaanse westkust. In december startte Lianne Wilhelmus haar onderzoek als Warnsinck Fellow naar een achttiende-eeuwse tabaksdoos met een afbeelding van Kaap de Goede Hoop. Het Dr. Ernst Crone Fellowship werd in 2023 toegekend aan dr. Jaap Jacobs. De onderzoeker richt zich op een grote verzameling handschriften - bijeengebracht door de bekende Britse historicus Charles Ralph Boxer (1904-2000) - die betrekking heeft op het verloop van de Tweede Engels-Nederlandse Oorlog (1665-1667). Gwen Lemmers rondde haar onderzoek naar het reddingswezen in het Waddenzeegebied in de zeventiende en achttiende eeuw af in het kader van het Rien Meppelink Fellowship. De onderzoekers deden hun onderzoek in nauwe samenwerking met conservatoren en externe deskundigen.

De bevindingen van de verschillende fellows die in 2022 en begin 2023 hun onderzoeken hebben afgerond, werden door hen gepresenteerd in verschillende artikelen en tijdens een drukbezochte Fellowshipsmiddag, die op vrijdag 24 februari 2023 plaatsvond. Deze bijeenkomst werd door een recordaantal van 124 deelnemers bijgewoond. Op vrijdag 17 november vond het jaarlijkse Museumsymposium plaats. Dit symposium stond dit jaar in het teken van voedsel, in het kader van de tijdelijke tentoonstelling *Food for Thought*.

Fellowships	max. beschikbare plaatsen	2023
Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowships	4	2
Dr. Ernst Crone Fellowship	eens in de twee jaar	1
Rien Meppelink Fellowship	1	1
Van de Velde Fellowship (start in 2023)	eens in de twee jaar	-
Aantal fellows	6	4

Het conservatorenteam is in 2023 verder uitgebreid en versterkt met de komst van een extra conservator. Het museum heeft voor de komende drie jaar een nieuwe functie gecreëerd in de vorm van een junior conservator. Aan de financiering van deze functie leveren zowel het museum, de Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum (VNHSM) en het Fonds 1999 een financiële bijdrage. Ten behoeve van het coördineren van het onderzoek, onder andere binnen het fellowshipsprogramma en voor het collectiespeerpunt Atlantische Wereld, is een onderzoeksconservator aangetrokken.

Dankzij de genereuze bijdrage van Stichting Het Meyjes Fonds kan het museum sinds 2019 de functie van wetenschappelijk onderzoeker instellen, een tijdelijke onderzoeksplaats voor twee dagen in de week voor de duur van tien jaar. Meyjes onderzoeker Charlotte Jarvis richt zich op de Amsterdamse (houten) scheepsbouw en plaatst deze in een landelijke en internationale context. Daarbij wordt samengewerkt met maritiem historici en archeologen in binnen- en buitenland.

In 2023 rondde het museum het oral history-project *LHBTI+ cultuur op zee* af. Dit project richt zich in het bijzonder op onderzoek en het verzamelen van mondelinge geschiedenissen over queercultuur aan boord van Nederlandse koopvaardij schepen. Hiervoor is een projectmedewerker aangetrokken. De resultaten van dit onderzoek, waaronder een filmdocumentaire, werden gepresenteerd in het kader van de tijdelijke tentoonstelling *Mens op Zee* en als standalone presentatie *Zee van Ruimte*. Verder werden de bevindingen tijdens een internationale workshop besproken en in diverse wetenschappelijke artikelen gepubliceerd.

Het museum participeert in meerdere onderzoeks- en digitaliseringsprojecten en ondersteunde meerdere aanvragen bij de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek door externe wetenschappelijk onderzoekers. In de meeste gevallen ondersteunt het museum de aanvragen door het ter beschikking stellen van de collectie en conservatoren voor onderzoeken of door het aanbieden

van de mogelijkheid om een pilotproject of symposium in het museum te organiseren. Verder is het museum penvoerder voor een haalbaarheidsstudie naar het ontwikkelen van een digitaal Netwerk Maritieme Bronnen, samen met Huygens Instituut, Maritiem Museum Rotterdam en het Zuiderzeemuseum. Dankzij een financiële bijdrage van de Samenwerkende Maritieme Fondsen is een kwartiermaker voor dit project aangesteld. Het museum is lid van de stuurgroep. Verder werd in het kader van dit netwerk in verschillende werkgroepen gewerkt aan het opstellen van gezamenlijke termenlijsten (thesauri) en gesproken over auteursrechten.

In 2023 waren vier stagiairs actief bij Collecties. Twee stagiairs zeegeschiedenis hielpen bij onderzoek voor de nieuwe vaste presentatie Atlantische Wereld. Bij Collectiebeheer hielp een stagiair mee bij de objectfotografie en een tweede bij de registratie van de collectie.

Collectiebeheer en -registratie

De afdeling Collectiebeheer was nauw betrokken bij de voorbereiding en totstandkoming van meerdere nieuwe presentaties in het museum en wissels van objecten in de vaste presentatie. Verder werden transporten in verband met bruiklenen georganiseerd, waarbij het museum steeds vaker gebruik maakt van de mogelijkheid om virtueel te koerieren. Dat betekent dat op afstand via een videoverbinding wordt meegekeken bij de installatie van objecten. De afdeling is ook nauw betrokken bij overleg over duurzaamheid in het museum, met name waar het gaat om eisen voor museaal binnenklimaat, transport (vervoer en verpakkingsmaterialen) en conservering.

In 2023 werden meerdere kleine en grotere restauraties aan objecten uit de collectie verricht, waaronder de behandeling van diverse boekbanden en handschriften en de restauratie van een aantal mozaïekpanelen afkomstig uit het luxe passagiersschip ms. *Oranje* van de Stoomvaart Maatschappij 'Nederland'. Dit laatste betreft een meerjarig conserveringsproject. Verder werden enkele scheepsmodellen en nieuwe aanwinsten behandeld. Deze werkzaamheden werden uitgevoerd door externe restauratoren en specialisten, in overleg met de conservatoren en ondersteund door de collectiebeheerders. Dankzij een financiële bijdrage van de VNHSM kon het aantal restauraties per jaar sterk worden uitgebreid en het onderhoud aan het stoomschip *Christiaan Brunings* worden geïntensiveerd.

Tijdens de beleidsperiode 2021-2024 wordt ook het planmatig beleid voor het collectiebeheer geactualiseerd en waar nodig aangepast en uitgebreid. Het planmatig beleid bestaat uit Integrated Pest Management (IPM), Handboek Collectiebeheer (conform de museale standaard Spectrum) en Veiligheidszorg Collectie. In 2023 richtte de aandacht zich vooral op het verder uitwerken van het IPM-beleid en de monitoring van het museaal binnenklimaat.

Naar aanleiding van de meest recente audit 2021-2022 door de Inspectie voor Overheidsinformatie & Erfgoed (IO&E) zijn enkele verbeterpunten voor de collectieregistratie vastgesteld. In 2023 is het aanvullen en actualiseren van de registratie van standplaats en fysieke toestand bij een aantal specifieke deelcollecties verder uitgevoerd. Voor deze werkzaamheden is een extra registrator aangetrokken.

De raad van toezicht heeft een toezichthoudende rol waar het de uitvoering van het collectieplan betreft. Het uitgangspunt voor het toezicht op het dagelijks beheer van de collectie vindt plaats binnen het kader van het wettelijke toezicht door de Inspectie voor Overheidsinformatie en Erfgoed. Met betrekking tot de collectie van de VNHSM wordt de voortgang en eventuele aandachtspunten uit dit toezicht met het verenigingsbestuur besproken, en tussentijds in het regulier overleg tussen het hoofd collecties van het museum en het bestuurslid collecties van de Vereniging nader afgestemd.

Op verzoek van de Stichting Kunstbezit Koninklijke Nedlloyd (SKKN) en met inbreng van het Maritiem Museum Rotterdam en Het Scheepvaartmuseum is door externe deskundigen een projectplan opgesteld voor de verfijning van de ontsluiting van de collectie van de SKKN, die bij beide musea is

ondergebracht. Doel is alle objecten te fotograferen, de beschrijvingen uit te breiden en uiteindelijk een digitale presentatie van de collectie Nedlloyd te ontwikkelen.

Het Scheepvaartmuseum zorgt ook voor het toezicht op de collectie van het Werkspoomuseum. In 2023 is een inventarisatieproject opgezet om de collectie (en de conditie daarvan) van dit voormalige museum aan de Wittenburgerstraat beter in kaart te brengen. De kosten hiervoor worden gedeeld met het Amsterdam Museum en het Stadsarchief.

Dankzij de enthousiaste inzet van een groep zeer toegewijde vrijwilligers kan de uit 1900 stammende stoomijsbreker *Christiaan Brunings* nog steeds in de vaart worden gehouden. Ook in 2023 was het historische vaartuig onder stoom aanwezig bij diverse manifestaties verspreid door het land – waaronder de jaarlijkse Sinterklaasintocht in de hoofdstad.

Collectievorming

In 2023 zijn door meerdere aankopen en schenkingen 481 museale voorwerpen en 174 stukken voor de bibliotheek als collectie ingeschreven. Bepalend bij de keuze tot verwerving zijn de vijf collectiethema's in het verzamelbeleid van Het Scheepvaartmuseum: Nederlanders en de wereld; Nederland als maritieme natie; De zee als bron van inspiratie; De zee als uitdaging; Amsterdam als havenstad. Dit beleid is in overleg met het bestuur van de Vereeniging in het vigerende *Collectieplan 2021-2024* vastgesteld.

In 2023 werd het schilderij *Fluitschip en andere schepen voor de kust van Den Briel* van Jeronymus van Diest (II) uit circa 1652-54 voor de collectie aangekocht. Een andere belangrijke aankoop betrof de fotoserie *Boegbeelden* met portretten die Colette Lukassen (1967) van negen marinevrouwen maakte voor de tijdelijke tentoonstelling *Mens op Zee*. Ook de foto's van het zwaargehavende interieur van het cruiseschip ms. *Costa Concordia* van de Duitse fotograaf Jonathan Danko Kielkowski (1988) die op deze tentoonstelling te zien waren, konden door een aankoop aan de collectie worden toegevoegd. In de voorbereiding op de tijdelijke tentoonstelling die in de zomermaanden was gewijd aan het werk van tekenaar en futuroloog Robbert Das (1929) werden drie *artist's impressions* van een futuristische veerboot aan de verzameling tekeningen toegevoegd. Door een aankoop kon ook een historische kaart van Amsterdam uit 1657 van de hand van Johannes Janssonius aan de collectie worden toegevoegd. Op deze kaart is het 's Lands Zeemagazijn voor het eerst afgebeeld. Tot slot werd een ridderdiploma, behorend bij de Militaire Willemsorde vierde klasse, voor de collectie aangekocht. Dit diploma werd postuum uitgereikt aan kapitein Willem Horsman (1909-1942) van het tankerschip *Ondina*. Horsman is één van de in totaal zeven opvarenden van de koopvaardijvloot die voor hun acties tijdens de Tweede Wereldoorlog werden onderscheiden met de hoogste Nederlandse dapperheidsonderscheiding.

Het grootste deel van de museale verwervingen bestond ook dit jaar weer uit schenkingen en legaten. Daaronder bevonden zich wederom veel foto's en albums, waaronder een bijzondere collectie glasnegatieven van het maritieme Amsterdam aan het begin van de twintigste eeuw. Verder werden foto's overgedragen van bijvoorbeeld het muziekkorps van het pantserdekschip Hr.Ms. *Zeeland*, van de bemanning van de onderzeeboot *K IV*, van het bezoek van de kruiser Hr.Ms. *Java* van 8 november 1928 tot 23 januari 1929 aan Japan en China ter gelegenheid van de kroning van de Japanse keizer Hirohito, en van het opleidingsschip Hr.Ms. *Nautilus* afgemeerd in 1887 in het Duitse Wilhelmshaven. Van meer recente datum zijn geschonken kleurenopnamen van de Container Terminal Amsterdam. De Zeilvereniging Het Y schonk drie fotoalbums, samen met enkele wedstrijdprizen en andere objecten, die een goed beeld geven van het verenigingsleven - variërend van het organiseren van zeilwedstrijden tot het vieren van jubilea. Overige schenkingen in 2023 betroffen tekeningen, brochures en drukwerk, logboeken, reisverslagen, bouwbestekken, boeken, legpuzzels, een ingesproken brief en persoonlijke documenten. Verder voegde het museum interviews toe aan de collectie die het resultaat zijn van twee afgeronde *oral history* projecten, één over gastarbeiders in de

Amsterdamse haven en een ander over queercultuur aan boord van Nederlandse koopvaardij schepen. Van het voormalige Visserijmuseum in Vlaardingen werd in 2023 wederom een deel van de collectie overgenomen, deze keer betrof het onder andere een verzameling visserijreclame. De Vereniging van Kroonvaarders schonk een bascule-weegschaal afkomstig uit een van de loodsen van de Koninklijke Nederlandsche Stoomvaart Maatschappij. De laskap van Francesco Giovine, die als bruikleen al te zien was voor de vaste opstelling *Amsterdam Havenstad*, werd door de familie Giovine aan het museum geschonken.

In het kader van de zichtbaarheid van de collectie hanteert het museum een genereus bruikleenbeleid. In het afgelopen jaar waren 135 voorwerpen in langdurig bruikleen bij 15 instellingen, waarvan er gedurende het jaar 7 objecten zijn geretourneerd aan het museum. In 2023 werden daarnaast 15 objecten uit de collectie in tijdelijke bruikleen gegeven aan 7 musea.

In 2023 heeft het museum 10 voorwerpen uit de collectie afgestoten. Het ging daarbij onder andere om enkele mallen, schepenmodellen en reproducties van kaarten die niet binnen de verzamelcriteria vallen. Bij de afstoting van objecten uit de collectie wordt de *Leidraad Afstoting Museale Objecten* van de Museumvereniging zorgvuldig gevolgd.

2. Een breed publiek

Inleiding en doelstelling

Het Scheepvaartmuseum verbindt zich aan bestaand en nieuw publiek, door verhalen met en van het publiek te delen die raken aan de collectie, de maritieme wereld en geschiedenis en de impact daarvan op de samenleving. Het museum heeft de ambitie in 2024 340.0000 bezoekers te ontvangen, en door nieuwe bezoekersgroepen gewaardeerd te worden met een 8+. Zowel in de programmering als in de samenwerking met partners zet het museum zich nadrukkelijk en organisatie breed in om een eco-positief, inclusief museum te worden dat de maritieme geschiedenis bij een zo breed mogelijk publiek onder de aandacht brengt. In 2023 is dit verankerd in Ons Verhaal:

Ons verhaal

Wij zijn Het Scheepvaartmuseum.

Een nationaal museum in Amsterdam, met een internationaal toonaangevende collectie en een verrassende programmering. In een monumentaal gebouw, open voor iedereen. Een museum als thuishaven.

Als geen ander weten wij hoe sterk de maritieme wereld verankerd is in onze samenleving. In ontzag voor de golven, plezier op het water, handel, in een koloniaal verleden dat doorwerkt in het heden. In grote thema's en in ons dagelijks leven. Het water raakt ons allemaal.

Het Scheepvaartmuseum is dé plek voor verhalen uit de maritieme wereld, vanuit menselijk perspectief. We delen onze kennis en fascinatie voor het water dat we bevaren en ervaren. En we nodigen

publiek en experts uit om samen tot nieuwe inzichten te komen. Dat is soms confronterend. Soms verbindend. Maar altijd veelstemmig, net als ons verstrengelde verleden. Zo ontdekken we wie we vandaag zijn én wie we morgen kunnen worden.

Alles wat we doen, begint bij onze collectie. Een unieke verzameling objecten, die ons keer op keer met andere ogen naar de maritieme wereld laten kijken. Voor elke tentoonstelling en bijeenkomst kunnen we putten uit deze schatkamer én uit de kennis van onze medewerkers en onderzoekers.

Dit museum is er voor jou. Een plek waar collega's, bezoekers en partners met plezier komen. Of je nu een dagje uit bent, iets wil leren of een bijzonder evenement bezoekt. Wij willen dat iedereen zich hier welkom voelt.

Maar dit museum is ook van jou. We vragen je om je uit te spreken. Want de maritieme wereld brengt ons welvaart, ongelijkheid, trots, pijn, antwoorden en vragen – allemaal tegelijk. Het is aan ons samen om al die perspectieven te belichten.

Zo is Het Scheepvaartmuseum blijvend in beweging. Net als de wereld om ons heen. Bewust van waar we vandaan komen, maar gericht op de toekomst. Ondernemend, om jong en oud welkom te heten. Duurzaam, in al ons doen en laten. Nieuwsgierig naar nieuwe verhalen.

Want waar mensen varen, komen werelden samen.

Het Scheepvaartmuseum
Water verbindt werelden

**het scheepvaart
national maritime
museum**

Tentoonstellingen en tentoonstellingsbeleid

Belangrijke uitgangspunten in de programmering zijn: de collectie centraal stellen; de impact van het gedeelde maritieme verleden agenderen; ruimte bieden voor hedendaagse reflecties; en persoonlijke verhalen uitwisselen. Daarnaast geeft het museum in de programmering steeds explicieter aandacht aan diversiteit & inclusie en duurzaamheid. Zo laat het museum zien dat de maritieme wereld is verankerd in grote thema's én in ons dagelijks leven.

Dynamiek

Het museum biedt het publiek sinds enkele jaren een herkenbaar ritme van grote, tijdelijke najaarstentoonstellingen die in oktober openen en die – in verband met collectie-eisen – meestal een looptijd van maximaal een half jaar hebben. Tussen oktober 2022 en juli 2023 was de najaarstentoonstelling *Mens op Zee* te zien. Deze presentatie speelde zich af in een wereld die los is van de wal en onderzoekt hoe het 'op zee zijn' je als mens kan veranderen. Centraal stonden prikkelende, onvoorspelbare en ontroerende portretten en verhalen uit de eigen collectie, allemaal met een link met Nederland. De bijzondere aandacht voor gender, naamgeving en migratie droeg bij aan de meerstemmigheid van deze tentoonstelling. Vanuit drie perspectieven werd 'het vaste' versus 'het veranderlijke' van het op zee zijn belicht: de zeevarende (het bemanningslid), de passagier en de eenling. *Mens op Zee* was een samenwerking met de Dutch National Portrait Gallery (DNPG), MAISON the FAUX was verantwoordelijk voor het tentoonstellingsontwerp, Dana Dijkgraaf voor het grafisch ontwerp.

Op 2 november 2023 opende de najaarstentoonstelling *Food for Thought*. Centraal staat het werk van fotograaf en filmmaker Kadir van Lohuizen, die onderzoek doet naar de wereldwijde voedselindustrie. Met deze tentoonstelling geeft Het Scheepvaartmuseum inzicht in de voor velen onbekende wereld die achter ons voedsel schuilgaat. Ook zet de tentoonstelling aan tot kritisch nadenken over de toekomst van de voedselindustrie: hoe ziet een meer gelijkwaardig en duurzaam voedselsysteem eruit? Voor de presentatie werkte het museum o.a. samen met ontwerpbureau Kummer en Herrman, Dutch Embassy of Food en social designer Fides Lapidaire.

In de audiotour komen onder anderen chef-kok Lelani Lewis, Maarten Remmers, journalist Jonas Kooyman, Maite Vermeulen en Maaïke Goslinga aan het woord.

Vanaf januari 2024 organiseert Het Scheepvaartmuseum drie keer een avondprogramma in het kader van *Food for Thought*, met lezingen, workshops en op de tentoonstelling geïnspireerde gerechten.

Impact

Het gedeelde maritieme verleden en de doorwerking daarvan in het heden vormen een andere belangrijke programmaliijn in de museale presentaties van Het Scheepvaartmuseum. Belangrijke doelstelling deze beleidsperiode is om de verhaallijnen aan boord van de replica van het VOC-schip de Amsterdam aan de steiger te actualiseren. In de zomer van 2023 werd dat voor het publiek goed zichtbaar met nieuwe teksten en illustraties waarmee bezoekers geïnformeerd worden over het schip, en uitgenodigd worden hun reacties achter te laten.

Verder wordt samen met de conservatoren en externe onderzoekers momenteel intensief gewerkt aan een nieuwe semipermanente opstelling over de Atlantische wereld die in het najaar van 2024 opent. In aanloop naar deze nieuwe vaste presentatie nodigt Het Scheepvaartmuseum verschillende kunstenaars uit hun visie te geven op de Nederlandse maritieme relaties met het Atlantisch gebied. *Decoding the Atlantic* van het kunstenaarscollectief van Sites of Memory was de eerste in deze serie zgn. *Atlantische Vensters*. Deze tijdelijke kunstinstallatie bestond uit een presentatie in de Noordvleugel en uit vlaggen in de masten van het VOC-schip Amsterdam. Gesprekken over de vlaggen-installatie met het collectief en externen deed het museum ertoe besluiten de VOC vlaggen die voorheen op het schip te zien waren niet meer terug te plaatsen, en gedurende het hele jaar 2023 de vlaggen van het collectief te tonen.

Voor een volgend *Atlantisch Venster* werd in 2023 filmmaker Kevin Osepa benaderd om daarvoor op Curaçao nieuw materiaal te maken. Dit zal vanaf begin 2024 te zien zijn. Ook na de opening van de opstelling over de Atlantische Wereld zal de serie *Atlantische Vensters* doorlopen.

Immaterieel erfgoed

Ook het uitwisselen van persoonlijke geschiedenissen aan de hand van presentaties is een belangrijk speerpunt van Het Scheepvaartmuseum. Ter verdieping bij de tentoonstelling *Mens op Zee* is eind 2022 de atelierruimte *Zee van ruimte* geopend. Hier zijn de eerste resultaten te zien van het oral history project over LHBTI+-cultuur aan boord van Nederlandse koopvaardij schepen in de jaren '50 tot '80, en kunnen bezoekers reflecteren op wat de zee voor hen betekent. Dit atelier blijft tot begin 2024 open. Momenteel wordt verkend of de presentatie daarna (deels) door kan reizen naar een maritiem museum in Australië. In 2023 vormden de presentaties *Mens op Zee*, met het programma *De Zee vertelt*, en *Amsterdam Havenstad*, met het programma *Baklava in Amsterdam*, belangrijke aanknopingspunten in de publieksprogramma's om actief verhalen met het museum te delen.

Collectie centraal

Het museum maakt meer ruimte voor collectiewisselingen en kleinere presentaties, met als doel om vaker objecten uit de bestaande collectie of aanwinsten tentoon te stellen en vaker eigen onderzoek te tonen en aan te sluiten bij de actualiteit.

In de gratis toegankelijke presentatieruimte aan het Open Plein werden in 2023 enkele nieuwe aanwinsten getoond waaronder het Gelegenheidsglas van plantage Molhoop (Anoniem, circa 1750-1800), De Aemilia en andere schepen voor Duinkerken (Adam Willaerts (1577-1664), 1640 en Hoodie 1621 (Lukas Eleuwarin en Dave Masbaitoeboen, 2021). In april opende daar vervolgens 'Jenever op Zee', gebaseerd op recente onderzoek van een Prof. J.C.M. Warnsinck Fellow, naar de consumptie van jenever aan boord van Nederlandse schepen in de 17e tot 19e eeuw. Eind december werd de collectiepresentatie over het Bruynzeel Havenspeelgoed geopend. Dit speelgoed geeft een levensecht beeld van de Amsterdamse haven in 1940 en laat de complexe rol zien van Bruynzeel tijdens de Duitse bezetting.

In de collectiewisselruimte op de 2^e verdieping in de oostvleugel opende in mei de tentoonstelling *Robbert Das - Watersport in perspectief*, een overzichtstentoonstelling van de opengewerkte maritieme perspectieftekeningen van Robbert Das. Een groot deel van de getoonde tekeningen is in 2019 aangekocht. In augustus opende de presentatie *Solo op Zee* waarin de bezoeker meegenomen wordt op de solo reis van zeiler Herman Jansen. In het ontwerp was duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt, en werden inrichtingselementen van *Mens op Zee* hergebruikt. Medio november opende de fotopresentatie *buurtgezichten en havenportretten* met werken van Cor Jaring.

In 2023 verlengde het museum een deel van de bruikleen van het werk *Ex Voto* van Folkert de Jong, er hangen nu nog drie scheepsmodellen van gekleurd kaarsvet in het museum. *Ex Voto* is een hedendaagse verwijzing naar offer geschenken van zeelieden, als dank voor een veilige terugvaart.

Naast deze tijdelijke tentoonstellingen vonden er ook wisselingen plaats in de vaste tentoonstellingen; in *Republiek aan Zee* werd een recent aangekocht staand horloge geplaatst, met een bewegend mechaniek dat de walvisjacht toont, en in *Cartografie & Curiosa* werd er met het oog op lichtbudget een aantal objecten gewisseld.

Laagdrempelig aanbod

Najaar 2022 opende de tentoonstelling *Duiker Doris*, voor families met kinderen van 2 jaar en ouder. *Duiker Doris* is een verhalende en interactieve tentoonstelling en werd ontwikkeld in samenwerking met onder andere illustrator Kwennie Cheng via uitgeverij Rose Stories. In 2023 verscheen bij deze tentoonstelling een kinderboek dat met dezelfde partijen werd gemaakt, met teksten van Astrid Sy.

Kunstenaarsreflecties

Het museum toonde dit jaar werk van kunstenaar en illustrator Tja Ling Hu, zij maakte een reflectie op de presentatie *Cartografie & Curiosa*. Aansluitend vroeg het museum in de tweede helft van 2023 fotograaf Cigdem Yüksel te reflecteren op de tentoonstelling 'Amsterdam Havenstad'. Zij portretteerde vrouw en dochter van een Turkse gastarbeider die op de NDSM-werf werkte. Deze foto's worden tot begin 2024 getoond op de begane grond in de Noordvleugel.

In Zeemagazijn - het magazine dat twee keer per jaar verschijnt - nodigt de redactie ieder nummer iemand met de frisse blik van buiten uit om een column te schrijven. In 2023 waren dit Linda Duits en Maarten Remmers.

Tentoonstellingen in 2024 en verder

In 2023 werd al gewerkt aan presentaties die in 2024 of daarna openen. Op de planning staan onder andere een tentoonstelling in het kader van 200 jaar Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM), de volgende fase van de herinrichting van het VOC-schip; een Atlantisch Venster van de kunstenaar Kevin Osepa en als slotstuk in het najaar de opening van de semipermanente opstelling over de Atlantische wereld.

Educatie en Publieksprogramma's

Educatie en jaarcijfers

Het Scheepvaartmuseum legt met zijn educatieaanbod verband tussen verleden en heden, en tussen onze (actuele) tentoonstellingen, collectievoorwerpen en de leefwereld van leerlingen. De educatieve programma's van het museum sluiten daarmee aan bij het geschiedenis- en burgerschapscurriculum in het primair en voortgezet onderwijs.

Voor de beleidsperiode 2021-2024 zijn de cijfers uit het pre-covid jaar 2019 een educatiebenchmark: in het jaar 2024 wil het museum opnieuw het niveau aan educatieve rondleidingen bereiken van 2019, waarbij in ieder geval 30.691 leerlingen fysiek of online door het museum en het VOC-schip worden geleid.

	2019	2022	2023
Primair onderwijs (PO)	12.671	7.052	8.897
Voortgezet onderwijs (VO)	18.020	11.229	14.586
Totaal	30.691	18.281	23.483

In 2023 zag het museum duidelijke groei ten opzichte van 2022. Desondanks vallen de educatiecijfers lager uit dan in benchmarkjaar 2019. Dit is een algemene trend die ook bij collega-instellingen te zien is: door het lerarentekort is er minder tijd en ruimte voor culturele bezoeken.

In Het Scheepvaartmuseum speelt daarbij een (tijdelijke) krimp aan tentoonstellingsruimte mee: de educatieve rondleidingen waren een groot deel van 2023 volgeboekt, waar in 2019 de piekcapaciteit hoger was omdat toen de 'onderwijstentoonstelling' *Zie je in de gouden eeuw* nog open was. Wanneer in najaar van 2024 de semipermanente presentatie over de Atlantische wereld opent, komt er meer ruimte beschikbaar voor schoolgroepen in het museum. In de jaren na de Covid-lockdowns was er veel verloop onder de freelance museumdocenten wat verdere impact had op educatiebezoeken. In de afgelopen jaren heeft het museum daarom regelmatig nieuwe docenten geworven. In 2023 zijn 10 freelancers aan de museumdocentenpoule toegevoegd.

Online bereikte het museum in 2023 een groot aantal leerlingen, bijvoorbeeld met de online schoolplaat 'VOC en WIC van alle kanten'. Deze online onderwijs-tool werd in januari gelanceerd met educatieve partner Schooltv. Alleen al de homepage van 'VOC en WIC van alle kanten' werd in 2023

ruim 12.000 keer bezocht. De 'schoolplaat' is een online bron waar leerlingen en docenten, zelfstandig óf klassikaal, kunnen leren over de geschiedenis van VOC en WIC en hun impact. Daarbij dient het VOC-schip de Amsterdam als 'kapstok'.

Het succes van deze plaat sterkt het vertrouwen dat het onderwijsveld geïnteresseerd is in maritiem verleden en de doorwerking daarvan in het heden, ook in digitale vorm. De samenwerking met Schooltv was aanleiding voor het vaktijdschrift Kleio (voor Geschiedenisdocenten en docenten in opleiding) om contact te zoeken met het museum: Kleio publiceerde in september een artikel over de plaat en aansluiting bij leerdoelen. In 2023 zijn op het andere online educatieplatform, LessonUp, 323 lessen van Het Scheepvaartmuseum gegeven, uitgaande van 25 leerlingen per klas betekent dat een bereik van 8.075 leerlingen. In 2024 worden enkele kortere online lessen toegevoegd die duidelijk aansluiten bij de geschiedenis-perioden en canonvensters, omdat daar, uit onderzoek van LessonUp, onder docenten behoefte aan bestaat.

Educatiemarketing

Voor educatiemarketing werd in 2023 intensief samengewerkt met de afdelingen Publieksprogramma's en Marketing & Communicatie. Dit jaar verzorgde het museum communicatie-uitingen voor docenten en cultuurcoördinatoren in het primair en voortgezet onderwijs om het onderwijsaanbod zichtbaarder te maken:

- Online teksten sluiten nu meer en duidelijker aan bij het (recent ge-update) curriculum. Ook worden docenten bij een online boeking consequent gevraagd of ze op de hoogte gehouden willen worden over educatienieuws.
- Het museum verstuurde dit jaar een viertal e-nieuwsbrieven, waaronder nieuwsbrieven in januari naar docenten in Groot-Amsterdam die nog niet in het mailingbestand zaten.
- De educatie-afdeling verzorgde in januari een fysieke mailing met nieuwe educatieposters (voor Primair onderwijs (PO) en Voortgezet onderwijs (VO)) met het programma-aanbod. Hiermee werden in totaal 539 BO- en VO-docenten bereikt.
- In juni verstuurde het museum opnieuw een e-mailing naar het mailbestand docenten in het PO en VO (273 docenten).
- Voor het eerst zette het museum een socials campagne op specifiek gericht op docenten, op Facebook en LinkedIn.

Ook in 2024 blijft het museum met regelmaat docenten op de hoogte houden: ze ontvangen ge-update posters, mogen het museum gratis bezoeken bij inschrijving voor de e-nieuwsbrief en lezen over het museumaanbod in de e-mailings. Er zijn drie e-mailings per jaar en gelijktijdige social zichtbaarheid, zodat het museum zichtbaar blijft onder docenten, en zij aan Het Scheepvaartmuseum denken wanneer het cultuur- of burgerschapsplan wordt uitgewerkt.

Hoogtepunten Educatie

Het museum heeft zich in 2023 actief ingezet om kennis met het educatieve veld te delen én expertise op te halen bij de doelgroep. Enkele educatiehoogtepunten waarbij docenten en leerlingen direct betrokken waren:

- Bij *Duiker Doris* (de 2+ tentoonstelling) is, samen met Dynamo Voorscholen, lesmateriaal ontwikkeld. Dit materiaal werd in maart gepresenteerd bij een bijeenkomst van pedagogisch medewerkers van Amsterdamse voorscholen, door expertisenetwerk MOCCA in Het Scheepvaartmuseum.
- In juni ontving het museum circa 40 docenten Geschiedenis & Maatschappijleer (VO) als onderdeel van een nascholingstraject bij de Universiteit van Amsterdam met het overkoepelende thema 'perspectieven op dekolonisatie'.
- Klankbordsessie docenten VO: het museum consulteert 1-2 keer per jaar een klankbord met docenten geschiedenis en maatschappijleer, om zo contact met het veld te houden en inzichten op te halen. In oktober 2023 was er een klankbord over de herinrichting van het

VOC-schip. De deelnemende docenten droegen bij aan nieuwe werkvormen voor onderwijsbezoeken.

- Op 22 november was de Docentenmiddag NiNsee in Stadsarchief Amsterdam waar Het Scheepvaartmuseum als vaste onderwijspartner aan bijdraagt. Het museum bereikte die middag 150 docenten Geschiedenis uit PO en VO met verdieping over slavernijgeschiedenis.

Ook zijn er regelmatig kennissessies met de freelance poule museumdocenten, zodat zij op de hoogte blijven van nieuwe ontwikkelingen in het museum en daarbuiten:

- Rondom *Mens op Zee* was er een kennisdelingssessie voor museumdocenten over het nieuwe NT2-programma in Het Scheepvaartmuseum: het museum biedt NT2-rondleidingen aan voor mensen die Nederlands leren. 'Verhalen over water' is een onderdeel van Stad en Taal van de gemeente Amsterdam.
- In juli ontmoetten de museumdocenten auteur en historicus Reggie Baay. Baay is een expert op het gebied van slavernijgeschiedenis in Azië, onder de VOC. Hij verzorgde een lezing en beantwoorde vragen van de freelancers.

In 2024 worden museumdocenten verder meegenomen in de aansluiting van onderwijsprogramma's bij Wereldburgerschap (een lesmethode waarbij docenten en leerlingen kennismaken met grote thema's als globalisering en duurzaamheid). Daarvoor zijn in 2023 voorbereidingen getroffen met Fawaka Wereldburgerschap. Deze organisatie werkt samen met scholen aan de professionalisering van het burgerschapsonderwijs.

Meerstemmigheid

Uit twee klankbordsessies met docenten in 2022 en 2023 blijkt dat de behoefte aan 'meerstemmige geschiedenis' groot is. Docenten en lerarenopleiders gaven aan dat leerlingen zichzelf in gedeelde geschiedenissen willen herkennen, in al hun diversiteit. Ook bleken de docenten makkelijker financiële middelen te kunnen vrijmaken voor burgerschapsactiviteiten dan voor geschiedenis. Tijdens de klankbordgroep rondom het VOC-schip in oktober 2023 kwam dit nogmaals naar voren, bijvoorbeeld de uitgesproken behoefte aan geschiedenis die verder gaat dan 'nationale geschiedenis': in onderwijsprogramma's van het museum verwacht men een breder verhaal (wereldoriëntatie). Ook bleek de gedeelde interesse in 'slavernij' en slavernij in Azië een belangrijk thema in het veranderende curriculum – een thema waarvan docenten aangeven dat ze het vaak lastig vinden dit te behandelen. De kennissessies voor museumdocenten over NT2-onderwijs en slavernij in Azië, komen tegemoet aan die wens uit het onderwijsveld. De geplande sessies met Fawaka Wereldburgerschap zullen museumdocenten ook verdere *tools* geven om een meerstemmig burgerschaps-gesprek te faciliteren.

Publieksprogrammering en programmalijnen

De publieksprogramma's van Het Scheepvaartmuseum adresseren maritiem-historische thema's en de relevantie daarvan in het heden. Begin 2023 is een overzicht opgesteld met programmalijnen die het (recent) herziene doelgroepenbeleid zullen aanspreken en die aansluiten bij de ambities op het gebied van duurzaamheid en diversiteit & inclusie. De komende jaren gebruikt het museum deze programmalijnen om richting te geven aan publieksprogrammering. De programmalijnen zijn:

- Collectie zichtbaar en relevant, relatie benadrukken van de collectie met de actualiteit.
- Doorwerking maritiem verleden in heden en toekomst, met speciale aandacht voor:
 - Kolonialisme (verstrengeld verleden)
 - Migratie
 - Oral history (welke verhalen zijn nog niet gehoord)
- De groene golf, duurzaamheid en de maritieme wereld
- Thuishaven, aandacht voor wederkerigheid

Publieksprogramma's van Het Scheepvaartmuseum passen altijd onder tenminste één van deze lijnen.

Na het winnen van de Museumprijs werd er verdere invulling gegeven aan het thema 'Beste buur'. In de zomer is een programmamedewerker aangesteld die op Burendag (23 september) het eerste Thuishaven-ontbijt op het open plein organiseerde. De ontbijtreeks werd geopend door de directeur en verschillende buurtpartners waren nauw betrokken: van de buurtfanfare tot buurtcentrum DOCK. Elke derde zondag van de maand is er nu een laagdrempelig buurtontbijt met programmering op het plein, georganiseerd samen met lokale partners waaronder welzijnsorganisaties Cordaan, Dynamo, buurthuis De Witte Boei en stichting Curinesa. Buurtpartners denken mee over programmering tijdens ontbijten, leggen verzoeken neer voor ruimtes en ze nodigen burens uit die weinig naar musea gaan. De ambitie is om structureler vorm te geven aan buurtpartnerships door regelmatig met 'buurtboegbeelden' samen te komen, hen vrijkaarten aan te bieden etc. Zo wil het museum het contact met de buurt duurzaam verankeren.

Enkele hoogtepunten uit de publieksprogramma's voor volwassenen in 2023:

- Rondom portretten in *Mens op zee* zijn twee publieksdagen georganiseerd over de geschiedenis van contractarbeiders (die eind negentiende, begin twintigste eeuw – vaak gedwongen – naar Suriname werden verscheept). In februari was er een verhalensalon voor bezoekers met een Javaans-Surinaamse achtergrond. De middag werd in april gevolgd door een bijeenkomst voor een bredere groep geïnteresseerden in maritieme geschiedenis. Beide programma's waren uitverkocht. De 80 deelnemers aan de verhalensalon in februari gingen in gesprek over verhalen die in de families gedeeld werden. Op LinkedIn zei een deelnemer: "Een indrukwekkende dag die ik met mijn zoon van 9 jaar mocht beleven [...] ik voelde de voorouderlijke binding".
- Op 5 mei organiseerde Het Scheepvaartmuseum met onderzoeks- en kunstcollectief Beyond Walls en de organisatie 4 en 5 mei Amsterdam het programma *De Zee Vertelt*. Tijdens dit programma werd ingezoomd op onderbelichte verhalen van mensen op zee; mensen die een belangrijke rol speelden in onze gedeelde maritieme geschiedenis, maar vaak in de schaduw staan van de bestaande vertellingen.
- Ook organiseerde het museum een programma bij het oral history project *Zee van Ruimte*. Daarin blikte onderzoeker Bob van de Poll met queer oud-bemanningsleden van koopvaardij schepen terug op een bijzondere periode uit hun leven: de feestjes, stiekeme avonturen en hun gedeelde identiteit.
- In juni organiseerde het museum de verhalensalon *Baklava in Amsterdam Havenstad* voor havenarbeiders met een migratieachtergrond en hun families. Tussen 1960 en 1980 verhuisden veel gastarbeiders met hun gezin uit verschillende windstreken naar Amsterdam om te werken in de Amsterdamse Haven. Verhalen van de arbeiders stonden centraal tijdens de drukbezochte verhalensalon (100 deelnemers): de interviews werden gepresenteerd in *Amsterdam Havenstad* en verschillende generaties gingen met elkaar in gesprek.
- Op 1 juli (Keti Koti) startte het Herdenkingsjaar Slavernijverleden. Er werd gratis *heri heri* uitgedeeld, gemaakt door onze chef-kok Ralph Dahlhaus.
- Oktober is Black Achievement Month. Het museum droeg hier in 2023 voor de tweede keer op rij aan bij, dit jaar met de moderne-dansvoorstelling *The Ritual* van choreograaf Sedrig Verwoert. 180 bezoekers reisden met de dansers en muzikanten door tijd, kleuren en muziek. Uit de aansluitende Q&A bleek de betrokkenheid van de makers bij het slavernijverleden en hun visie en hoop op een meer gelijkwaardige toekomst.
- Op 4 november bezochten 6.600 bezoekers het museum tijdens Museumnacht. Dit jaar verzorgde Het Scheepvaartmuseum de aftrap van 'de nacht' met de organisatie van Museumnacht. Het programma stond in het teken van 'De waarde van voedsel' en sloot daarmee aan bij de tentoonstelling *Food for Thought*. Er werden stillevens getekend op het open plein; er waren speed tours en een *artist talk* met illustrator en cartoonist Jip van der

Toorn (die de Reflectieruimte in de tentoonstelling van kritische beeldcolumns voorzag).
Stewww – een internationaal muziekplatform dat verbindt door afrogrooves – omlijstte de avond muzikaal.

Familieaanbod

Ook voor het vakantie-aanbod (doelgroep: families) zijn begin dit jaar uitgangspunten opgesteld. De familieprogramma's van Het Scheepvaartmuseum zijn altijd interactief en intergenerationeel: niet alleen voor kinderen, maar ook de (groot)ouders of andere familieleden worden betrokken. Er is een inhoudelijke link met het museum en de collectie, en het aanbod is laagdrempelig en geschikt voor verschillende leeftijden. Elke vakantie is er een zichtbare activiteit op het plein waaraan iedereen kan meedoen; op die manier ontstaat er zichtbaar plezier in het museum. Een greep uit de familieprogrammering in 2023:

- Samen met partner Cinekid (kinderfilmfestival) verzorgde het museum aan het begin van het jaar (kerstvakantie 2022) en het einde van het jaar (kerstvakantie 2023) tweemaal een succesvol vakantieprogramma: in januari 2023 maakten ruim 3.500 families een green-screen familieportret; de pop-up bios met kinderfilm *Lampje* zat elke dag vol. Eind 2023 zetten beide partners de succesvolle samenwerking voort waarbij publieksfavorieten als de animatie-workshop, de pop-up bios en green-screen portretten – in aangepaste vorm – opnieuw heel populair waren.
- Tijdens de voorjaarsvakantie (februari-maart) was er een nieuwe activiteit op het open plein: 'Zet Jezelf op de Kaart' (alle leeftijden), een tekenactiviteit geïnspireerd op de reflectie van kunstenaar Tja Ling Hu. Tja Ling maakte eerder voor het museum een kaart van China waarin Chinese uitvindingen, geloven en gewoonten zijn terug te zien. Tekeningen van ruim 1.500 deelnemers vormden tijdens de voorjaarsvakantie een grote kaart op het plein.
- Via de social media van Stadspas is de voorjaarsvakantie extra onder de aandacht gebracht: families met een Stadspas kregen een kleinigheidje bij de kassa. Deze extra aandacht lijkt effect te hebben want de Stadspasbezoekersaantallen zijn in die periode verdubbeld in vergelijking met 2022.
- Op 1 juli, met Ketu Koti, startte ook de laagdrempelige zomervakantie-activiteit geïnspireerd door illustraties van Hedy Tjin uit het kinderboek *Op de rug van Bigi Kayman* (2021) van Henna Goudzand Nahar. Families leerden over 'vluchten over water' en verzet tegen slavernij. Ze tekenden een eigen vervoermiddel over water in de stijl van Hedy Tjin.
- Tijdens zomervakanties wil het museum laten zien dat er genoeg te beleven is, zowel binnen het museum als buiten. Jonge bezoekers (2-8 jaar) begonnen hun ochtend deze zomervakantie met 'Walvisyoga' op de steiger. Een nieuwe kijktocht nam families (6+) mee langs verschillende schepen in het museum en aan de steiger. Op dinsdagen en zondagen voeren bezoekers mee met Plastic Whale om water rondom het museum schoon te vissen.
- Gedurende Queer & Pride was er voor iedereen, uit elke regenboogfamilie, wat te doen: tijdens het voorleesprogramma *Zee van liefde* gingen rondleiders in gesprek over verliefd zijn, gevoel en de zee. Volwassen bezoekers konden het LHBTI+ atelier bezoeken en daarna na de Pride plastic vissen vanaf onze steiger met Plastic Whale.
- Tijdens de herfstvakantie waren er activiteiten rondom vaste tentoonstellingen en sloten we aan bij het thema van de Kinderboekenweek: 'Bij mij thuis'. Natuurlijk werd er voorgelezen uit het nieuwe prentenboek van het museum over Doris Duiker. Dit deed auteur en presentator Astrid Sy. Illustrator Kwennie Cheng, die Doris zelf bedacht, verzorgde een workshop.

Publieksbereik 2023

Na een aantal jaren van minder bezoekers als gevolg van Covid-19, was 2023 een uitstekend jaar: het museum ontving 283.210 museumbezoekers en in totaal 333.447 bezoeker (inclusief bezoekers aan evenementen). Hierbij is 2019 het referentiejaar; toen trok het museum 282.012 museumbezoekers en in totaal 310.609 bezoekers (inclusief bezoekers aan evenementen).

In de schoolvakanties trekt het museum veel bezoekers met kinderen: met als hoog-scorende weken dit jaar de zomervakantie en de kerstvakantie. Het museum zet zich in om lokaal en regionaal publiek met kinderen tot een bezoek te verleiden. Er is een duidelijke trend te zien in het aandeel van kinderen in de bezoekerscijfers waarbij 18% van de bezoekers onder de 18 jaar is.

In onderstaand overzicht zijn de verschillende bezoekerscijfers te zien. De indeling is in 2023 vernieuwd waardoor de bezoekers met gratis toegang anders zijn ingedeeld. Onder bezoekers met gratis toegang vallen ook kinderen tot en met 4 jaar.

Hier is een mooie groei te zien die het museum in 2024 nog verder wil doorzetten door vanaf 2024 de gratis entree te verruimen voor kinderen tot en met 12 jaar.

	2019	2022	Realisatie 2023	Vershil 2019 2023
Bezoekers vol betalend	98.624	73.311	99.073	449
Educatie*	44.425	28.698	36.572	-7.853
Gereduceerd tarief en derden verkoop	121.424	88.976	122.272	848
Gratis	17.539	16.377	25.293	7.754
Totaal museumbezoek	282.012	207.362	283.210	1.198
Eventbezoekers	28.597	50.508	50.237	21.640
Eindtotaal	310.609	257.870	333.447	22.838

* Hier vallen niet alleen de PO en VO scholen onder, maar ook (buitenlandse)studenten.

Doelgroepen en positionering

Het museum is in 2023 gestart met een meer generieke (in plaats van campagne per tentoonstellingen) marketingcampagne 'Alles komt boven water'. Doel van deze campagne is om een beeld neer te zetten van een geëngageerd museum, geworteld in een lange traditie en zo Het Scheepvaartmuseum als merk bij bezoekers onder de aandacht brengen en zichtbaarheid te vergroten. De campagne zal in het voorjaar van 2024 herhaald worden.

Meting van bezoekerservaring

Gedurende dit jaar is de '8+ meting' uitgevoerd bij publieksprogramma's voor mensen met een persoonlijke band of interesse in koloniaal verleden (Javaanse contractarbeid naar Suriname, 2 april) en betrokkenen bij migratie naar de Amsterdamse haven in de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw (4 juni). De uitkomsten waren heel positief: beide programma's werden gewaardeerd met een ruime 8, respectievelijk een 8,6 en een 8,9. Deelnemers waardeerden in het bijzonder de inzet van het museum om deze verhalen te delen; ze waren uitgesproken over de relevantie van het thema voor betrokkenen vandaag de dag. Opbouwende kritiek bleek uit een gedeelde behoefte aan meer ruimte en tijd in de programma's voor onderlinge uitwisseling.

Het doorlopende publieksonderzoek (waarvoor alle online ticketkopers per mail uitgenodigd worden) is dit jaar tevens onder de loep genomen: er zijn vragen toegevoegd over o.a. hoe bezoekers naar het museum toe zijn gekomen, evenals enkele vragen of bezoekers thema's en onderwerpen logisch vinden passen bij Het Scheepvaartmuseum.

Online Strategie

Door dit jaar de onlinestrategie aan te scherpen, ziet het museum al goede resultaten. Zo heeft het optimaliseren van enkele veel bezochte webpagina's meteen zichtbaar resultaat in vindbaarheid en prestaties van de pagina's. In 2023 is een start gemaakt met het plan om meer op merkniveau zichtbaarheid voor het museum te laden, en daar bovenop dan enkele campagnes te draaien meer gericht op specifiek aanbod (zoals programmering en tentoonstellingen). Resultaten van de campagnes eind 2023 zijn succesvol: zo wordt er veel doorgeklikt en leiden de campagnes tot aankoop van tickets (conversie). De e-mailmarketing wordt ook steeds optimaler ingeregeld, zodat deze communicatietool beter bijdraagt aan binding en ticketverkoop.

Zeemagazijn

Twee keer per jaar geeft het museum het tijdschrift Zeemagazijn uit. Dit tijdschrift wordt ingezet om stakeholders op de hoogte te houden van het reilen en zeilen van het museum. Aanwinsten, interviews met partners, fellows onderzoek en een kijkje achter de schermen in de organisatie zijn terugkerende rubrieken. Het magazine wordt verspreid onder leden van de Vereniging, fondsen, bibliotheken en samenwerkingspartners.

3. Een duurzame organisatie

Inleiding en doelstelling

Het museum wil een duurzame organisatie zijn en ervoor zorgen dat het wendbaar en weerbaar de toekomst ingaat door duurzame inzetbaarheid van mensen, gebouwen en vermogen.

In 2023 is er hard gewerkt aan een plan voor concreet maken van deze ambitie, en is een praktisch duurzaamheidsplan inclusief Meetmethodiek opgesteld.

Het museum heeft een nulmeting van zijn schadelijke impact uitgevoerd. De nulmeting laat een totale uitstoot zien van het museum in 2022 van 5.409 ton CO₂-eq.

De milieu-impact calculaties zijn gedaan o.b.v. van de EcoInvent 3.8 LCA database. Het museum heeft ervoor gekozen te focussen op 1 van de 4 impact-categorieën: Impact op klimaatverandering (in CO₂-equivalenten).

Naast deze maatregelen en meetmethodiek is het inkoopbeleid herzien. Doel is om circulair in te kopen waarbij we de R-ladder gebruiken om te bepalen of iets echt nodig is. Het museum koopt sociaal en eerlijk in, voor eerlijke prijzen en beloning.

In 2023 zijn BREEAM-certificaten behaald, waaronder begin 2023 het BREEAM Assessment op de onderdelen Beheer en Gebruik met een score van 'Very Good'.

Het museum heeft een actief Green Team met vertegenwoordigers van verschillende afdelingen dat zorgt voor het activeren van collega's en helpt om de positieve impact te vergroten.

In de programmering wil het museum eco-positieve impact maken door bezoekers en partners te bewegen tot duurzame keuzes. Dit doet het museum met tentoonstellingen, samenwerkingen en programmering, maar ook door het ontplooiën van initiatieven binnen de sector.

In 2022 is de website ATLAS gelanceerd, een kennisplatform en online toolkit als aanzet voor de verduurzaming van de museumwereld. In 2023 is dit initiatief voortgezet.

In 2024 zal dat resulteren in een museum waar geen gas meer wordt gebruikt, we positieve impact maken op personeel, publiek, programma en met partners. En we reduceren de schadelijke impact op het gebied van IT, energie, materialen, horeca en mobiliteit.

Financieel beleid

Toelichting op resultaten

De bezoekersaantallen zijn gelukkig weer terug op het niveau van voor Covid-19. Dit is ook terug te zien in de publieksinkomsten van € 2.687.000. De gemiddelde opbrengst per bezoeker was in 2023 € 9,49. In de meerjarenbegroting is uitgegaan van een gemiddelde opbrengst van € 9,46 per bezoeker.

Het totaal aan eigen inkomsten is flink toegenomen van € 4,2 miljoen in 2022 naar € 4,9 miljoen in 2023. Door de groei in het aantal bezoekers heeft het museum ruim € 581.000 aan extra publieksinkomsten. Daarnaast heeft het extra baten uit de doorbelasting aan de dochteronderneming HSME bv. In 2022 bestond 31% van de baten uit eigen inkomsten, dat is in 2023 gegroeid naar 37%.

Naast de publieksinkomsten ontvangt Het Scheepvaartmuseum subsidies van het ministerie van OCW voor de verschillende activiteiten (publieksactiviteiten, beheer van collectie en gebouwbeheer).

De VriendenLoterij was ook in 2023 een van de belangrijkste partners van Het Scheepvaartmuseum. Het museum ontving de jaarlijkse bijdrage van € 400.000, een verhoging van de jaarlijkse bijdrage met € 50.000 en een uitkering uit de geormerkte loten € 119.196, totaal € 569.196. Daarnaast zijn er in 2023 verschillende projecten en onderzoeken tot stand gekomen door de bijdrage van verschillende fondsen en schenkingen, zoals Het Compagnie Fonds, Steunfonds SIVN, de samenwerkende Maritieme Fondsen en de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum.

De personeelskosten zijn ten opzichte van 2022 toegenomen met ca € 800.000. Door krapte op de arbeidsmarkt en extra projecten is er veel gebruik gemaakt van ZZP'ers, verder zijn er bij verschillende afdelingen extra medewerkers aangenomen.

Het Scheepvaartmuseum heeft een negatief resultaat uit gewone bedrijfsvoering gerealiseerd in 2023 van € 1.573.790. Door de fusie met de Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise wordt vanaf 2022 ook het resultaat van de deelneming in HSME BV meegenomen in het resultaat van het museum. Door het positieve resultaat uit de deelneming en een rentevergoeding op onze banktegoeden komt het negatieve resultaat uit op € 1.068.556. Dit negatieve resultaat is vertekend door de volledige benutting van de bestemmingsreserve herstel- en innovatie van € 809.102. Hierdoor wordt er per saldo € 313.390 onttrokken uit de algemene reserve en € 53.936 toegevoegd aan het bestemmingsfonds VriendenLoterij. Als gevolg zakt de algemene reserve van € 5,4m per jaareinde 2022 naar € 5,0m per jaareinde 2023. Het totale eigen vermogen blijft boven de tussen musea afgesproken norm voor het weerstandsvermogen. Deze norm definieert het weerstandsvermogen als het hoogste van:

- Het eigen vermogen dat nodig is om op de korte en middellange termijn tegenvallers in de exploitatie op te vangen;
- Het eigen vermogen dat op de langere termijn nodig is om te voldoen aan de kapitaalbehoefte van de instelling.

Financieel verslag deelneming HSME bv

HSME heeft in 2023 aangetoond de spannende Covid-19 jaren achter zich te hebben gelaten. Met de events en vooral met de eigen catering zijn mooie resultaten behaald. Events waarbij zelf de catering werd verzorgd leveren goede marges op en zorgen voor grip op de kwaliteit. Het beleid op Dutch Cuisine zorgt voor verduurzaming van het aanbod.

Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV bestaat uit verschillende onderdelen. Voor de onderdelen guest service, winkel en café-restaurant is het een uitdaging om te zorgen voor een goede balans tussen personeelsinzet, marges en kosten. Het resultaat van deze onderdelen is negatief. Dit komt voornamelijk door de hoge personeelskosten.

HSME draagt financieel bij aan de middelen en brengt extra bezoekers, en heeft op deze manier een substantieel aandeel in het realiseren van de museum ambities.

Bestemmingsreserve herstel- en innovatie

In 2023 zijn verschillende projecten in gang gezet die zijn gefinancierd uit de bestemmingsreserve herstel- en innovatie.

Het fonds is in 2023 volledig besteed. De bestedingen zijn te verdelen in:

Bestemmingsreserve herstel- en innovatie	
Digitale voorzieningen personeel	73.313
Werkgeverscampagne	28.000
Onderzoek inzake duurzaamheid (gebouw)	90.036
Collectie digitaal beschikbaar maken voor publiek	360.880
Marketingcampagne <i>Alles komt boven water</i>	152.236
Oral History tentoonstelling	21.597
Campagne werving extra bezoekers VriendenLoterij	83.040
Besteding totaal	809.102

Risicobeheersing

Risicomanagement is een integraal onderdeel van het gevoerde beleid en is opgenomen in de jaarplanning van Het Scheepvaartmuseum. Risicomanagement helpt bij het realiseren van doelen, doordat het inspeelt op toekomstige ongewenste gebeurtenissen (risico's). Hierdoor kan het museum tijdig besluiten om actie te ondernemen ter voorkoming of vermindering van risico's.

Per afdeling is in 2023 een analyse gemaakt van de bestaande risico's en de risico's die in het afgelopen jaar zijn ontstaan. Deze analyses zijn besproken, gewogen en vernieuwd tijdens sessies met benoemde eigenaren per onderwerp/actiepunt.

Risico's worden onderverdeeld in de volgende onderwerpen: publiek en overige stakeholders, collectie/presentatie, huisvesting/veiligheid, ICT/beveiliging, personeel/organisatie en financieel/fiscaal. Genoemde onderwerpen worden jaarlijks in verschillende bijeenkomsten besproken met een beschrijving van risico's en eventuele bedreigingen, de beoordeling van risico's en de te nemen maatregelen en verantwoordelijkheid.

- Een van de grote risico's betreft een digitale inbreuk op het netwerk van Het Scheepvaartmuseum waardoor er data verloren gaat en/of Het Scheepvaartmuseum zijn (digitale) deuren niet kan openen voor het publiek.
- Verlies van kennis door personeelsverloop is een ander risico dat nog niet volledig is opgevangen door het beter borgen van kennis en processen.
- Imagoschade door Brunings – het varen met het Stoomschip de Brunings kan worden ervaren als niet in lijn zijn met de duurzaamheidsambities. Hier is het belangrijk dat we goede communicatie over de boot en de techniek hebben, en tevens vaarten bundelen.
- De grootste externe risico's die HSME momenteel loopt zijn het risico op incidenten bij evenementen en het risico op imagoschade nadien, het niet in lijn zijn van de commerciële activiteiten met de duurzaamheidsambities en/of het beleid omtrent diversiteit & inclusie van Het Scheepvaartmuseum.

Andere risico's van de organisatie zijn:

- Niet kunnen vinden van genoeg gekwalificeerd personeel door krapte op de arbeidsmarkt of lagere salarissen dan de markt biedt,
- Schade aan de (bruikleen) collectie in de publieke ruimte (het VOC-schip, Christiaan Brunings en Koningsvloer) doordat het onbeschermd en publiekelijk bereikbaar is
- Ongeval of ongeluk niet-bezoekers (bijv. inklimmers of op gastschepen/terrasponton) waardoor er een schadeclaim ontstaat en/of imago schade is.

Duurzaam huisvestingsbeleid

In 2023 zijn grote stappen gezet om het gebouw nog verder te verduurzamen. Het meest in het oog springende project is de klimatisering van het plein. Een nieuwe installatie verwarmt het plein vanuit de kelder en vervangt daarmee de losse heaters. Het geheel is aangesloten op de WKO (Warmte Koude Opslag) -installatie en is zo duurzaam mogelijk ingeregeld.

Ook is bijna de gehele verlichting vervangen door ledverlichting. Daarnaast is het monitoringsysteem 'installaties in zicht' aangeschaft. Hiermee kan de luchtbehandeling beter bediend worden en zo wordt energie bespaard.

In het entreegebied zijn de puien vervangen. Deuren die eerst zwaar opengingen en daarom vaak vast open werden gezet, gaan nu elektronisch open. Dit zorgt niet alleen voor een betere toegankelijkheid, maar ook voor minder warmteverlies in de winter.

In 2023 is de koeling/verwarming in het café-restaurant aangepast, er zijn nieuwe units aangesloten in het plafond die naar wens kunnen koelen en verwarmen en aangesloten op de WKO. Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd ter voorbereiding van de grote verbouwing van het café-restaurant. De aanpassing was mogelijk door opgenomen vervangingsinvenstering vanuit het MOIP.

De regelsystemen zijn nu up to date en daarmee is de bedrijfszekerheid en betrouwbaarheid van de technische installaties gewaarborgd. De werkzaamheden duurden in total zes maanden en hadden vele operationele uitdagingen, o.a. door uitval van klimaatsystemen tijdens de vervanging.

Het Scheepvaartmuseum heeft zich tot doel gesteld om het energieverbruik te verlagen, mede door het reduceren van het gasgebruik en het creëren van extra geklimatiseerde tentoonstellingszalen. Door alle verduurzamingsaanpassingen is het gasverbruik vanaf 2016 sterk gedaald, o.a. door aanpassingen in de WKO (Warmte Koude Opslag) -installatie. Het is gelukt om in 2023 het gasgebruik te reduceren tot bijna nihil binnen de bestaande huisvesting. In 2024 worden de laatste installaties die gas verbruiken vervangen zodat het gasverbruik helemaal naar 0 gaat.

Er is voor gekozen om de reductieresultaten te vergelijken met 2019 i.v.m. Covid-19.

In onderstaande tabel is te zien dat het gasverbruik t.o.v. 2019 met 90% is afgenomen in 2023.

Energiesoort	2019	2022	2023
Gas	61.029 m3	7.505 m3	6.174 m3

In onderstaande tabel is te zien dat het elektraverbruik met 22% is afgenomen in 2023 t.o.v. 2019 en ongeveer gelijk is t.o.v. het jaar ervoor.

Energiesoort	2019	2022	2023
Elektriciteit	2.741.700 kW/h	2.396.000 kW/h	2.363.638 kW/h

Meerjaren Onderhouds- en Investeringsplan (MOIP)

Elk jaar wordt een projectplanning gemaakt die aansluit op het MOIP en de begroting. Als de plannen die in 2022 zijn gemaakt vergeleken worden met wat er in 2023 werkelijk is uitgevoerd is er een aantal verschillen. In 2023 is er voor gekozen om losse onderdelen uit het MOIP te clusteren waardoor het

efficiënter en goedkoper kan worden uitgevoerd. Een sprekend voorbeeld is dat als er een steiger staat voor het schilderwerk, direct wordt gekeken naar andere onderhoudszaken aan de gevel. Dit kan ervoor zorgen dat sommige onderdelen uit het MOIP eerder of pas later worden uitgevoerd.

- De verbouwing van de zolderverdieping en de daar noodzakelijke vervanging van de vloer is uitgesteld naar 2024. Dit traject is september 2023 opgestart en zal in 2024 worden uitgevoerd. Dit zorgt ervoor dat onderdelen uit 2023 pas in 2024 worden uitgevoerd.
- Ook zullen de klimaatsystemen in 2024 losgekoppeld worden van de onderliggende verdiepingen, waardoor de vraag naar verwarming en koeling afgestemd kan worden op het gebruik van de kantoorgedeeltes. Dit zou tot een verdere energiebesparing moeten leiden, omdat de onderliggende tentoonstellingszalen dan niet meer leidend zijn in temperatuur en luchtvochtigheid. De bekostiging van deze nieuwe manier van klimatiseren wordt vergoed uit de Verduurzamingssubsidie die toegekend is in 2024.
- De verbouwing van het café-restaurant zal rond het 2e kwartaal 2024 plaatsvinden, waardoor de opgenomen posten in het MOIP dan pas worden uitgegeven.

In het algemeen kan worden geconcludeerd dat een aantal projecten die voor 2022 gepland waren in 2023 zijn uitgevoerd en vervolgens dat projecten die begroot waren in 2023 meer voorbereidingstijd vergden. Dit betreft projecten met een focus op duurzaamheid en het verbeteren van de bezoekerservaring.

Huurcontract

Per 1 januari 2024 is een nieuw huisvestingsstelsel voor rijksmusea ingevoerd. Dit gaat gepaard met een herijking van de erfgoedwetsubsidie en een nieuwe, uniforme huurovereenkomst tussen de Staat en de rijksmusea. De plannen zijn besproken en toegelicht in een aantal overleggen tussen vertegenwoordigers van de Staat en de rijksmusea.

In de nieuwe huurovereenkomst is het museum aansprakelijk voor alle schade (tenzij het museum aannemelijk maakt dat de schade niet aan hem is toe te rekenen) en beperkt tot een bedrag gelijk aan 25% van de herbouwwaarde. Hierbij geldt dat de aansprakelijkheidsbeperking tot 25% betrekking heeft op de herbouwwaarde van alle drie de huurobjecten gezamenlijk.

Het museum heeft nog afzonderlijk met OCW/ Rijksoverheid gesproken over een aantal specifieke punten die het museum wil vastleggen waaronder de fundering. Over het onderwerp fundering heeft het museum middels een brief van OCW apart de financiële afspraken vastgelegd tussen het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) en het museum. Deze aanvullende afspraak behelst dat de fundering van het museumgebouw gedurende vijf jaar door het (RVB) zal worden gemonitord en eventuele daaruit voortvloeiende herstelwerkzaamheden door het RVB worden gedragen. Onderdeel van deze monitoringsplicht is dat bij de monitoring gesignaleerde funderingsrisico's voor de lange termijn ook voor rekening van het RVB zijn.

Voor de nieuwe verplichting wordt het museum gecompenseerd via de erfgoedwetsubsidie. De risico-opslag wordt verhoogd van € 3/m² naar € 25 per m². Daar staat tegenover dat op basis van de nieuwe huurovereenkomst alle belasting (gebruikers- en eigendomsbelasting) rechtstreeks wordt doorbelast aan het museum.

Het museum is redelijk positief over het nieuwe stelstel omdat er meer ruimte ligt hoe om te gaan met gebouwen en de financiële compensatie die daar tegenover staat.

Het museum heeft in het traject om te komen tot een nieuwe huurovereenkomst intensief samengewerkt met zijn jurist en de portefeuillehouder gebouwwaken vanuit de raad van toezicht. Op basis van de aanbevelingen die de jurist heeft opgesteld en het advies van de portefeuillehouder aan de raad van toezicht, is de raad akkoord gegaan met deze nieuwe overeenkomst. Deze is op 20 december getekend door de directeur-bestuurder.

[HR-beleid](#)

Interne organisatie

De gevolgen van de enorme prijsinflatie in 2022 werken ook in 2023 voor medewerkers door. Stijgende kosten van levensonderhoud zoals hoge energieprijzen, duurdere boodschappen, brandstof

en woonkosten dwingen tot het maken van andere financiële keuzes en dit kan medewerkers kwetsbaar maken. In maart werd na moeizame onderhandelingen een nieuw akkoord voor de museum cao bereikt. Deze heeft een looptijd van 1 januari 2023 tot en met juni 2024. In deze cao is een structurele loonverhoging van 5% opgenomen plus een structurele nominale verhoging van €100 bruto, met een gedifferentieerde ingangsdatum voor medewerkers in lagere salarisschalen. Naast dit onderhandelingsresultaat heeft de directeur besloten als werkgever een extra eenmalige bruto uitkering van €500 te verstrekken aan alle medewerkers in de organisatie. Dit gebaar is positief ontvangen. Behalve financiële tegemoetkoming is in april ook een workshop 'Financieel gezond blijven' aangeboden. In deze workshop zijn praktische financiële handvaten geboden en is stilgestaan bij wat je kunt doen als je geldproblemen in je omgeving signaleert.

Bovenstaande maakt duidelijk hoe de museumorganisatie onderdeel is van een veranderende omgeving. Dit sluit aan bij de uitgangspunten van eerder geformuleerd duurzaam HR-beleid, namelijk:

- Meer dan juiste mensen op de juiste plek. Focus op de juiste medewerkers op het juiste moment in hun loopbaan (strategische personeelsplanning)
- Gericht op uitdagingen die samengaan met de veranderende wereld. Toekomstgericht en duurzaam (wendbaar en veerkrachtig)
- Oplossingen zoeken in de manier waarop gewerkt wordt. Een mensgerichte organisatie met betrokken medewerkers (leidinggeven aan hybride werken)
- Beleid dat zich actief richt op een duurzame werkrelatie met de medewerkers, zodat medewerkers gezond, fit, met werkplezier, gemotiveerd en geprikkeld aan het werk blijven

In 2023 waren de belangrijkste HR-onderwerpen:

Onderwerp	Resultaat 2023
Verruiming en vernieuwing secundaire arbeidsvoorwaarden in aanvulling op cao	Besluit op <ul style="list-style-type: none"> - 1 dag extra verlof en flexibiliteit in uitruilen feestdagen - Doorbetaald rouwverlof - Verstrekken gratis fruit - Beleid verlenging overeenkomst naar onbepaalde tijd en opzegtermijn - Start bedrijfsfitness en fietsplan
Employer branding, realiseren werkgeverscampagne	Nieuw werkgeversverhaal Creatief concept met o.a. werkgeversvideo Awareness campagne september t/m december Aanpassen Werken bij op de website
Diversiteit en inclusie	Vervolgopdracht stuurgroep D&I KPI's en doelstellingen geformuleerd
Leiderschapontwikkeling	Traject op twee sporen gestart <ul style="list-style-type: none"> - Vorming sterk MT - Persoonlijk leiderschap leidinggevend
Vernieuwen HR-gesprekscyclus	Input uit 3 klankbordsessies met medewerkers en leidinggevend Voorstel aan MT voor nieuwe vorm gesprekscyclus met gebruik van app en 360graden feedback optie
Duurzame inzetbaarheid medewerkers	DI borgen in employee journey. Van arbeidsvoorwaarden, ontwikkeling en training tot gesprekscyclus
Optimaliseren en digitaliseren HR-processen	Transitie naar personeels- en salarissysteem in de Cloud met externe salarisverwerking

	Verdere digitalisering formulierenstroom
Strategische personeelsplanning	Pilot gestart bij cluster Publiek en Programmering. Clusterhoofden hebben inzicht in fte en personeelsbegroting

Ziekteverzuim

Het museum heeft over 2023 een verzuimpercentage van 4,03%. Dit percentage is inclusief gedeeltelijke re-integratie. Ter vergelijking: het CBS-verzuimpercentage tot en met het derde kwartaal 2023 in de sector Cultuur, Sport en Recreatie ligt op 4,1%. In 2022 was het verzuimpercentage van het museum 10,5%. Een duidelijke verklaring voor de forse afname van het gemiddeld verzuimpercentage is de afname in langdurige verzuimdossiers. Begin 2023 is nog sprake van 1 langlopend dossier en eind 2023 zijn er 2 langlopende verzuimdossiers bijgekomen.

Het museum heeft aandacht voor toename in psychisch verzuim, bijvoorbeeld door het aanbieden van workshops gericht op mentale gezondheid. Ook kunnen medewerkers via de arbodienst laagdrempelig en anoniem een hulpvraag stellen aan een psycholoog via MijnCoachlijn. ArboNed geeft aan dat steeds meer medewerkers voor lange tijd uitvallen met psychische klachten. Met name jongeren zijn vaak overspannen of hebben last van een burn-out. Bij dit soort klachten zijn mensen vaak lang uitgeschakeld: medewerkers die vorig jaar overspannen thuis waren, gingen gemiddeld 228 dagen niet naar hun werk. Bij een burn-out was dat gemiddeld 300 dagen. In totaal had het museum vorig jaar 1171 dagen verzuim, omgerekend ongeveer 5 FTE op jaarbasis waarvoor de taken opgevangen of anders verdeeld moesten worden.

Medewerkers meldden zich gemiddeld 1,19 keer ziek in de afgelopen 12 maanden. Er is een toename in frequent verzuim, meer medewerkers melden zich 2, 3 of meer keer ziek. Aan leidinggevenden is gevraagd het frequent verzuim gesprek actief en structureel te voeren.

Medewerkers in cijfers

Werkzame personen	2023			2022		
	Aantal personen	Aantal FTE/uren	Bedrag	Aantal personen	Aantal FTE/uren	Bedrag
Uren werkweek FTE		36 uur			36 uur	
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd)	55	50,01	2.400.662	56	49,67	2.245.524
Werknemers in vaste dienst (bepaalde tijd)	26	11,81	486.964	24	10,08	429.727
Ingehuurde zelfstandigen/freelancers	66	4,47	495.867	59	3,19	358.017
Overige werkzame personen	113	19,13	1.254.235	120	12,15	581.971
Stagiaires	10	1,79	7.523	7	1,15	4.538
Vrijwilligers	32	3,83		26	3,80	

In 2023 komen 13 nieuwe medewerkers in dienst en verlaten 8 medewerkers het museum. Ter vergelijking, in 2022 zijn 19 medewerkers uit dienst gegaan bij het museum en worden 15 nieuwe medewerkers aangenomen op basis van een jaarcontract.

(Potentiële) medewerkers vinden een vast contract belangrijk blijkt uit onderzoek. Na een tijdelijk contract van één jaar biedt het museum vanaf 2023 bij voldoende functioneren meteen een contract voor onbepaalde tijd in plaats van nog een tijdelijke verlenging. De verhouding is 18 overeenkomsten voor bepaalde tijd ten opzichte van 49 overeenkomsten voor onbepaalde tijd (27% t.o.v. 73%). In de benchmark (musea in de regio Amsterdam) ligt dit percentage op 38% t.o.v. 62%.

De samenstelling van de 'overige werkzame personen' is in 2023 veranderd, wat ook te zien is in het gemiddelde uurtarief. De gemiddelde leeftijd van medewerkers in het museum daalt van 46,03 jaar in 2022 naar 43,5 jaar.

Fair Practice Code

Het Scheepvaartmuseum onderschrijft en past de de Fair Practice Code toe als gedragscode voor ondernemen en werken in de kunst-, cultuur- en creatieve industrie. Het museum biedt transparante arbeidsvoorwaarden en zorgt dat het HR-beleid aansluit bij de kernwaarden in de Fair Practice Code: eerlijke vergoeding, transparante bedrijfsvoering, meer inclusiviteit in de sector en vertrouwen. Dit is uiteraard ook van toepassing op opdrachten en overeenkomsten vanuit het museum met de flexibele schil aan makers/kunstenaars, ZZP'ers, uitzendkrachten en externe projectmedewerkers.

In 2023 het uurtarief van de museumdocenten marktconform bijgesteld, is het kunstwerk Ex Voto opnieuw gehuurd door het museum en zijn er drie opdrachten verstrekt aan de fotografen Robin de Puy, Jeroen Hofman en Cigdem Yuksel in overeenstemming met de opgestelde richtlijnen van de Fair Practice Code.

Een inclusieve cultuur

Een inclusieve werkgever worden en blijven, komt terug in alle fasen van de medewerkersreis (employee journey). Ofwel van werving en selectie van nieuwe collega's tot aan redenen voor vertrek van medewerkers. Dit jaar is vanuit het nieuwe werkgeversverhaal en de huidige diversiteit in de organisatie een campagne ontwikkeld, gericht op aanspreken van diversiteit in de buitenwereld. Onder de noemer 'Thuishaven' is zowel in positionering, werkgeversverhaal als in het creatieve concept (bijvoorbeeld de nieuwe werkgeversvideo) uiting gegeven aan een inclusieve werkcultuur bij het museum. Ook zijn elementen uit het werkgeversverhaal doorgetrokken naar de standaard vacaturetekst.

"Het Scheepvaartmuseum wil een veilige thuishaven zijn voor iedereen. Hier ontmoet je collega's met diverse achtergronden en uiteenlopende expertises. Van vakkundige conservatoren tot commerciële marketeers en bevlogen eventmanagers. Wees welkom in onze thuishaven! "

Richting 2024 wordt een vervolgstrategie uitgewerkt, waar het bereiken van nieuwe doelgroepen die leiden tot meer diversiteit in het museum, onderdeel van is.

Voor HR betekent de Hoofdnorm D&I het uitwerken van de hieronder genoemde subnormen. Aan deze subnormen zijn concrete KPI's gekoppeld en doelstellingen voor 2025-2028. Zo hebben medewerkers in 2024 de flexibiliteit om verplichte, veelal christelijke feestdagen te ruilen voor andere dagen. Ook is een extra feestdag toegekend, bijvoorbeeld om Keti Koti of Eid al Fitr te vieren.

In relatie tot het museum breed (uit)dragen van de D&I norm, en zeker in het Herdenkingsjaar Slavernijverleden, dient ook de gezamenlijke medewerkersviering van Keti Koti als momentum genoemd te worden: het museum at op 29 juni samen heri heri om te herdenken, stil te staan bij de afschaffing van slavernij en te vieren. Deze heri heri – een eenvoudige voedzame Surinaamse maaltijd die vroeger door tot slaafgemaakten werd gegeten – was door de eigen collega's in de keuken gemaakt. Tijdens deze Keti Koti-medewerkerslunch, stelden men elkaar vragen aan de hand van gesprekskaartjes: 'Met welk eten herdenk of vier jij?', 'Wat betekent 1 juli voor jou?' en 'Wat neem je mee als je alles moet achterlaten?'

In november was er verder ruimte en tijd voor interne dialoog met medewerkers over het geweld in Palestina en Israël, waarbij medewerkers met elkaar deelden hoe de actualiteit hun leven en werk

beïnvloedde. Voor het museum was dit een ook een moment van reflectie op de rol van het museum: hoe en wanneer spreken we ons uit over ongelijkwaardigheid buiten het museum?

Steeds vaker wordt in sollicitatieprocedures als criterium meegewogen wat een kandidaat meebrengt aan diversiteit. Het museum dient een aanvraag in om mee te varen in de Canal Pride 2024 om als organisatie en werkgever verbinding met de LHBTI+ gemeenschap te tonen. Met deelname aan de botenparade tijdens Pride Amsterdam laat het museum het belang van diversiteit, inclusie en tolerantie zien, vanuit de verbindende kracht van water.

Terugkijkend, er worden stappen gezet en het blijft investeren om zowel op teamniveau als op organisatieniveau KPI's te behalen.

Subnorm Thema Collega's

Iedereen doet mee. We maken samen een werkomgeving waarin iedereen een gelijkwaardige kans heeft om talenten in te zetten. We spreken elkaar actief aan.

Subnorm Thema Personeelsbestand

We werken aan een personeelsbestand met ruimte voor elkaars verschillen en onze gedeelde trots op het museum. We hebben hiervoor middelen beschikbaar (tijd, geld, leervermogen).

Code Diversiteit & inclusie

Diversiteit en inclusie (D&I) leeft in de organisatie en onder medewerkers. Er is enthousiasme en gedragen verantwoordelijkheid. De uitdaging aan de start van 2023 was bredere commitment en medeverantwoordelijkheid in de organisatie, met extra aandacht voor inclusief leiderschap en besluitvaardigheid op directie en managementniveau.

In 2022 heeft de stuurgroep D&I (bestaande uit het hoofd Educatie & Inclusie, het hoofd HR en het hoofd Publiek & Programma) meer leidinggevenden én medewerkers actief willen betrekken en bewustwording rondom het thema willen doen groeien – *bottom-up* en *top-down*. Met adviesbureau Progres zijn er sessies geweest om te werken aan commitment. In een laatste medewerkerssessie in januari 2023, werkten medewerkers aan een passende norm, subnormen en persoonlijke acties voor een meer divers en inclusiever Scheepvaartmuseum.

Op basis van deze input op medewerkersniveau, is er met Progres en het gehele managementteam en afdelingshoofden verder gewerkt aan het maken van een plan van aanpak op basis van de vier P's: programma, publiek, personeel en partners.

Allereerst aan een organisatiebrede hoofdnorm, en vervolgens op thematische subnormen op het gebied van D&I zodat het museum kan opereren vanuit een gedeeld kompas. De thema's van de hoofd- en subnormen zijn gebaseerd op de '4 P's' uit de Code D&I. Het museum heeft enkele zwaarwegende thema's toegevoegd, zoals: leiderschap, collega's, gebouwbeheer en financiën. Met de hoofdnorm en de uitgesproken afdelingsverantwoordelijkheid om zelf subnormen en doelstellingen uit te werken wordt elke manager en medewerker medeverantwoordelijk voor een inclusief Scheepvaartmuseum.

In de zomer van 2023 is de Hoofdnorm vastgesteld door het managementteam. De afdelingshoofden bogen zich vervolgens mét hun teams over hoe deze norm binnen elke afdeling concreet uitgewerkt wordt: zij verbonden hieraan KPI's voor 2023, en werkten aan concrete doelstellingen op het gebied van D&I 2024 en voor de volgende beleidsperiode 2025-2028. In 2023 werd er door verschillende teams gewerkt aan de eerste KPI's, waarbij bijvoorbeeld team Events in gesprek ging over het hernoemen van de eventszalen, Marketing & communicatie herschreef oude online content met gedateerd woordgebruik en Collecties boog zich over een inclusievere wervingsprocedure voor het Fellowship-programma.

De directeur en het hoofd educatie & inclusie deelden de hoofdnorm daarop tijdens een medewerkersbijeenkomst. In september nam D&I adviseur Nadine Ridder de norm als uitgangspunt voor een volgende medewerkerssessie over gelijkwaardigheid op de werkvloer en elkaar aanspreken op (on)bewuste vooroordelen. De tips die zij deelde en de voorbeelden over transparante communicatie over D&I (intern en extern) werden door de 45 aanwezige collega's gewaardeerd. Vastgesteld kan worden dat deze bijeenkomsten gesprekken op gang brengen en houden: een reden om deze jaarlijks voor te zetten.

Het museum ziet D&I als een cyclisch proces dat continue aandacht verdient. De Stuurgroep D&I heeft eind 2023 een vervolgoopdracht gekregen om de hoofdnorm onder de aandacht te houden en de gestelde KPI's te agenderen. De stuurgroep vervult hierbij met name een aanjaagrol. Zo wordt medeverantwoordelijkheid van alle managers en hun afdelingsmedewerkers bewaakt. De doelstellingen voor de vervolgoopdracht zijn:

- In 2028 is D&I bij directie, management en afdelingen dusdanig belegd dat elke leidinggevende zijn eigen D&I doelstellingen en budget inbedt in zijn (meer)jarenplannen.
- In 2028 of zoveel eerder als kan heeft elke afdeling een medewerker in de rol van D&I aanspreekpunt voor de subnorm en doelstellingen van die afdeling
- In 2024 en de beleidsperiode 2025-2028 borgt de D&I stuurgroep het agenderen, uitvoeren en evalueren van D&I doelstellingen op afdelings-, management-, directie- en medewerkersniveau.

Programma, publiek en partners

D&I zit bij publiek en programma geborgd in verschillende programmalijnen, in het bijzonder in de programmalijn 'gedeeld koloniaal verleden' waarbij het museum ook de impact van dat verleden vandaag de dag agendeert. Dat gebeurt altijd meerstemmig: waarbij ook minder bekende verhalen of perspectieven worden gedeeld en er samen wordt gewerkt met experts of ervaringsdeskundigen. Slechts enkele voorbeelden uit 2023 waren de eerste fase van de herinrichting van het VOC-schip, publieksprogramma's over Javaanse contractarbeid en de start van het Herdenkingsjaar Slavernij met o.a. heri heri-maaltijden voor bezoekers en medewerkers.

Voor deze beleidsperiode stelde het museum zich ten doel om een 8+ van 'nieuwe doelgroepen' te ontvangen. In 2023 is opnieuw de '8+ meting' uitgevoerd bij twee publieksprogramma's voor mensen met een persoonlijke band of interesse in koloniaal verleden (Javaanse contractarbeid naar Suriname, 2 april) en betrokkenen bij migratie naar de Amsterdamse haven in de jaren 60 en 70, 4 juni). Beide programma's werden gewaardeerd met een ruime 8, respectievelijk een 8,6 en een 8,9. Hieronder enkele quotes:

'Voor mij is het [verhaal over contractarbeid] echt een verborgen verleden. Veel onduidelijkheden, een generatie die er niet over praatte. [Dit programma betekent] Educatie voor volgende generaties'

'[Dit programma is] belangrijk omdat we hierdoor onze pijn/verdriet een naam kunnen geven.'

'Leerzaam voor de kids, prachtige locatie, leuke tentoonstelling, lekkere hapjes [en] mooie filmpjes en foto's.'

Ondanks de hoge waardering, zijn er ook *aanbevelingen*: bijvoorbeeld meer behoefte aan het uitwisselen van persoonlijke verhalen en de representatie van de doelgroepen in de vaste opstellingen.

Met de nieuwe programmalijn Thuishaven werkt het museum tevens aan diversiteit & inclusie door het wegnemen van sociaaleconomische drempels. Het museum verzorgt sinds september 2023 laagdrempelige maandelijkse buurtontbijten. Daarvoor wisselt het uit met betrokken buurtpartners, zoals welzijnsorganisaties Cordaan, Dynamo en stichting Curinesa. Thuishaven brengt hiermee de zeer diverse buurt letterlijk aan tafel. In gesprek met partners leert het museum waar behoeften liggen; er is uitwisseling met een publiek dat het museum niet vanzelfsprekend bezoekt. Een voorbeeld is de samenwerking tussen het museum (*green team*) en buurtstichting Curinesa, die door de programmalijn in contact raakten. Samen verzorgden ze op *Green Friday* in november een duurzame markt voor families uit de buurt met tweedehands speelgoed, kinderkleding en -boeken. De markt werd druk bezocht door lokale families die kosteloos kerst- of sinterklaascadeautjes mee mochten nemen.

Governance code cultuur

Governance is de manier waarop een organisatie bestuur en toezicht inricht. Het gaat over besturen, beleid maken, besluiten uitvoeren en toezicht houden. Maar ook over gedrag, verantwoordelijkheid en integriteit. Het museum volgt hiertoe de acht principes van Governance Code Cultuur, waarbij het niet gaat om het lijstje af te vinken, maar om bewustwording. Het museum volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af.

Principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur

1. De (maatschappelijke) doelstelling van Het Scheepvaartmuseum is te laten zien hoe sterk de maritieme wereld en de samenleving verbonden zijn en specifiek welke impact dit heeft op het leven van zoveel individuen. Want de maritieme wereld is verankerd in grote thema's en in het dagelijks leven. Het Scheepvaartmuseum is de plek voor verhalen uit de maritieme wereld, vanuit menselijk perspectief, waarbij het museumpubliek en experts uitnodigt om samen te komen tot nieuwe inzichten, uiteenlopende perspectieven en meerstemmige verhalen. De internationaal toonaangevende collectie en expertise van het museum vormen hierbij het uitgangspunt.
2. Bestuur en raad van toezicht hebben ieder hun eigen verantwoordelijkheid voor het naleven van de Code. De werking van de Code staat jaarlijks bij de startvergadering van de raad van toezicht op de agenda, dan worden ook de raad van toezicht- en directie-/bestuursreglement besproken en indien nodig aangepast.
3. Het onderwerp (ongewenste) belangenverstremming of tegenstrijdig belang staat iedere raadsvergadering op de agenda. De directeur-bestuurder en de raad van toezichtleden aanvaarden zonder voorafgaand overleg geen nevenfuncties die qua aard of tijdsbeslag raken aan hun functioneren. In het verslagjaar 2023 is geen sprake geweest van ongewenste belangenverstremming of tegenstrijdig belang.
4. De verdeling van taken en bevoegdheden tussen directeur-bestuurder en raad van toezicht is vastgelegd in het raad van toezichtreglement en het directie-/bestuursreglement. Voor aanvang van een nieuw kalenderjaar wordt een jaarplanning vastgesteld met vergaderdata en

onderwerpen die gekoppeld zijn aan de controle-cyclus en de portefeuilleverdeling van de raad. Onderdeel van deze jaarplanning is een halfjaarlijks overleg met de (portefeuillehouder) raad van toezicht en de ondernemingsraad en een tweedaagse strategie dag waar een zelfevaluatie onderdeel van uitmaakt.

5. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding van de organisatie. Hij wordt hierin ondersteund door de directiesecretaris, hoofden van de afdeling bedrijfsvoering en financiën, collecties, programma en publiek, commerciële zaken, HR en development.
6. Het museum kent een op de organisatie toegesneden beleid en systematiek voor risicobeheersing en controle, een interne gedragscode, en heeft een externe vertrouwenspersoon aangesteld. De Code Diversiteit & Inclusie is geïmplementeerd evenals de Fair Practice Code.
7. De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit. De raad heeft de toezichthoudende taken vastgelegd in statuten en reglementen. Het functioneren van de raad wordt jaarlijks besproken middels een zelfevaluatie, deels buiten aanwezigheid van de directeur-bestuurder en tenminste één keer per drie jaar begeleid.
8. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling. Vacatures in de raad worden openbaar gemaakt en uitgezet op basis van een herijkte profielschets. Benoeming en herbenoemingen van raadsleden vinden zorgvuldig en in afstemming met OCW plaats.
9. De beloning van de directeur bestuurder is opgenomen in de WNT-verantwoording in de jaarrekening, net zoals de bezoldiging van de toezichthouders.

Organisatie en bestuur

De algemeen directeur is verantwoordelijk voor en geeft leiding aan het managementteam (MT).

In 2023 zijn verdere stappen gezet naar een meer effectieve ondersteuning van de directeur-bestuurder met betrekking tot beleidsontwikkeling en besluitvormingsprocessen. Uitdagingen in dit proces vorm(d)en onduidelijkheid bij MT leden over de rol van de directiesecretaris, aansturing (van het proces) door de directeur-bestuurder en de noodzaak om cluster overstijgend rollen in te vullen. Die noodzaak zit in de (cluster overstijgende) thema's die het museum de komende jaren wil adresseren, te weten digitalisering, Diversiteit & Inclusie, duurzaamheid en veiligheid.

De gesprekken die in 2023 in verschillende samenstellingen hierover zijn gevoerd moeten in 2024 vorm krijgen in een jaaragenda voor het MT, in lijn met de jaaragenda van de raad van toezicht. De cluster overstijgende thema's worden voorbereid door werkgroepen.

Het cluster overstijgend werken is de inzet van de interne organisatieopgave voor de komende jaren. In het jaarlijkse beoordelingsgesprek dat de directeur-bestuurder in december voerde met de (voorzitter en vicevoorzitter van de) raad van toezicht vormde deze laatstgenoemde opgave het belangrijkste aandachtspunt.

Het Scheepvaartmuseum Enterprise B.V.

Het Scheepvaartmuseum heeft in 2016 Het Scheepvaartmuseum Enterprise B.V. (HSME) opgericht, waarvan de Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum de bestuurder is.

HSME verzorgt de commerciële exploitatie van Het Scheepvaartmuseum. Hieronder vallen evenementen, het publieksrestaurant en de winkel. Daarnaast levert HSME-diensten aan het museum met betrekking tot publieksopvang, organisatie van relatieontvangsten en evenementen. Het museumgebouw blijft een unieke en zeer gewilde locatie voor grote en kleine congressen en evenementen. Het museum als evenementenlocatie is (na Covid-19) weer terug op het niveau van 2019.

Ondernemingsraad

Begin 2023 bestond de OR uit vijf leden. Voorzitter en secretaris vertrokken en om het ledenaantal naar zeven te brengen werden vier nieuwe leden aangesteld. Er waren vier aanmeldingen dus er zijn geen verkiezingen gehouden. De verdeling is nu: vier leden namens HSM, drie leden namens HSME. De OR in nieuwe samenstelling volgde een training over de WOR en later in het jaar een cursus gesprekstechnieken (waarbij ook de bestuurder deels aansloot).

Elke twee weken komt de OR bij elkaar voor een OR-teamoverleg, en gemiddeld één keer per zes weken overlegt de OR in een overlegvergadering met de bestuurder en het hoofd HR. De notulen van de overlegvergadering zijn openbaar en worden gepubliceerd op het intranet.

Belangrijke onderwerpen die regelmatig in de overlegvergaderingen terugkwamen: de transitie naar werken met Teams; de nieuwe arbeidsvoorwaarden HSME en het vitaliteitsbudget voor medewerkers HSME; ontwikkelingen rond de verbouwingen/herinrichting van café-restaurant en kantoren; de werkdruk in team ICT; de implementatie van het nieuwe beleid ongewenste omgangsvormen en de opvolging van het beleid rond de nieuwe hoofdnorm Diversiteit en Inclusie. Met name rond de nieuwe arbeidsvoorwaarden HSME was een belangrijke rol weggelegd voor de OR in het bewaken van een zorgvuldig proces en het vertegenwoordigen van de medewerkersbelangen. Rode draad in alle overleggen was het benadrukken van het belang van goede communicatie richting OR en medewerkers en het tijdig betrekken van OR en medewerkers bij nieuwe ontwikkelingen en besluiten. Eind 2023 kwamen OR, bestuurder en hoofd HR samen voor een evaluatie van de samenwerking het afgelopen jaar.

Er werden in totaal zes instemmingsverzoeken en één adviesaanvraag behandeld.

De OR had een gesprek met raad van toezicht contactpersoon Emily Ansenk, en maakte eind 2023 kennis met de voltallige raad van toezicht. Hier werd onder meer het beleid ongewenste omgangsvormen besproken en gekeken naar mogelijkheden om dit beter zichtbaar en toegankelijk te maken voor medewerkers. Een informele kennismaking met de nieuwe contactpersoon Alvin Williams werd ingepland voor begin 2024. Ook was er een bijeenkomst met onze externe vertrouwenspersoon van ArboNed.

De OR vindt het belangrijk zichtbaar te zijn voor alle medewerkers en zo een goede vertegenwoordiging te kunnen zijn in de gesprekken met de bestuurder. Tijdens de bijeenkomsten voor nieuwe medewerkers stelt de OR zich voor met een presentatie, en ook wordt er met regelmaat tijdens de reguliere maandelijkse medewerkersbijeenkomsten aandacht besteed aan het werk van de OR.

Raad van toezicht

De raad van toezicht bestond in 2023 uit zes leden:

Samenstelling en rooster van aftreden raad van toezicht in 2023			
	Benoeming	Herbenoeming	Aftreden
Mw. Drs. S. van Veldhoven, voorzitter	(december) 2021	2026	
Mw. Drs. E. Ansenk, vicevoorzitter	2017	2021	2025
Mw. Ir. T. Menssen MBA, voorzitter auditcommissie	2018	2022	2026
Dhr. Ir. I.M Kalisvaart MBA, lid auditcommissie	2017	2021	2025
Dhr. A. Williams	2020	2024	
dr.ir. A.J. de Waard	2021	2025	

In 2024 is Dhr. G.L.H. van Rosmalen toegetreden tot de raad van toezicht

Onderstaande portefeuilleverdeling geeft leden van de raad de mogelijkheid om extra aandacht te besteden aan specifieke onderwerpen:

- Stientje van Velthoven, Governance Code, stakeholdersmanagement, duurzaamheid
- Emily Ansenk, organisatie, Fair Practice Code, Collectie
- Thessa Menssen, financiën & risicobeheersing
- Isaäc Kalisvaart, financiën & risicobeheersing, gebouwbeheer, gebiedsontwikkeling
- Alvin Williams, programma & publiek, Code Diversiteit & Inclusie, ondernemingsraad
- Arie Jan de Waard, IT & Veiligheid, gebiedsontwikkeling

De leden van de raad ontvangen geen beloning maar mogen jaarlijks € 500,- én reis- en verblijfkosten declareren.

De raad van toezicht heeft in 2023 vier keer vergaderd en twee strategiedagen georganiseerd. De auditcommissie is in 2023 drie keer bij elkaar gekomen.

Van de leden wordt verwacht dat zij in principe alle vergaderingen bijwonen. Bij de reguliere vergaderingen is tweemaal één rvt-lid afwezig geweest en bij twee vergaderingen waren twee rvt-leden afwezig.

In 2023 is tijdens de reguliere vergaderingen extra aandacht geweest voor de onderwerpen:

- Marketing & communicatie en nieuwe doelgroepen;
- Samenwerking met (bestuur en commissarissen) van de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum;
- Meerjarig Onderhouds- en Investeringsplan (MOIP), een risico vormde het vertrek van het hoofd financiën eind 2022 waardoor bepaalde informatie en kennis niet voldoende voorhanden was;
- Ontwikkelingen Marineterrein en depotgebouw. In een workshop met het Rijksvastgoedbedrijf, atelier Rijksbouwmeester, gemeente en architect is nagedacht over mogelijkheden om het depotgebouw op het Marinterrein publieksgerichter te maken op het moment dat het gebied openbaar wordt. Een risico vormt daarbij de kwetsbare schil van het gebouw en de kunsttransporten tussen het depot- en het museumgebouw;
- Duurzaamheid;
- HR-beleid, Diversiteit & Inclusie;
- IT-organisatie;
- Partnerroulatie binnen het accountantskantoor van Dubois & Co i.v.m. het verlopen van de termijn conform de geldende richtlijnen. Het team van Dubois is stabiel en de samenwerking met het museum verloopt goed. Op voordracht van de auditcommissie heeft de raad van toezicht in het najaar ingestemd met de partnerwissel;
- Oprichting Stichting Cultuurferry en huur van het NACO-huisje;

- Veiligheid. Met portefeuillehouder Arie Jan de Waard is een plan van aanpak opgesteld. Het ambitieniveau moet omhoog van reactief naar een vast ritme waarbij het plan jaarlijks wordt geactualiseerd en acties periodiek worden getraind;
- Ondernemingsraad en beleid ongewenste omgangsvormen. De raad heeft in 2023 kennis gemaakt en gesproken met de ondernemingsraad. O.a. het beleid ongewenste omgangsvormen is besproken.
- Huurcontract. De portefeuillehouder Isaïc Kalisvaart is actief betrokken geweest bij dit proces. Aandachtspunten in de onderhandelingen met OCW betreffen de verantwoordelijkheden omtrent de fundering van het museumgebouw, bodemverontreiniging en eigenaarsrisico. Het is gelukt om daar goede afspraken over te maken waardoor het nieuwe contract, na goedkeuring van de raad, op 20 december kon worden getekend.

De jaarlijkse tweedaagse van de raad is in 2023 in twee dagen gesplitst. In mei stond de zelfevaluatie op de agenda, deze is uitgevoerd op basis van de zelfevaluatiescan van Cultuur + Ondernemen, met een rvt lid als gespreksleider. Het gesprek werd opgedeeld in twee delen; een deel waarbij de raad reflecteerde op de uitkomsten in de rapportage op basis van de drie rollen van de raad: toezichthoudend, werkgeversrol en adviserend. Het tweede deel van het gesprek vond plaats in aanwezigheid van de directeur-bestuurder en richtte zich op de rolverdeling tussen raad en directeur-bestuurder.

Bij de toezichthoudende rol ziet de raad graag meer aandacht voor het artistieke inhoudelijke deel en meer zicht op het functioneren van de interne organisatie. De raad is van mening dat zij haar adviesrol goed kan vervullen; zij krijgt voldoende informatie, de rapportages en verslagen zijn goed en de nieuwe afspraken omtrent de portefeuillevdeling en terugkoppeling van gesprekken die leden van de raad hebben met museummedewerkers lijkt goed te werken.

De tweede strategie dag in oktober stond in het teken van inhoudelijke gesprekken over maatschappelijke ontwikkelingen, tentoonstellingen, wetenschap en collectie, in voorbereiding op de nieuwe beleidsperiode 2025-2028. Met de directeur bestuurder, hoofd programma & publiek, hoofd collectie, hoofd bedrijfsvoering & financiën en hoofd HR is een aantal focuspunten benoemd waaronder Digitalisering, Diversiteit & Inclusie, Duurzaamheid en Veiligheid.

De raad en de directeur-bestuurder missen in de samenstelling van de raad 'bagage' voor het museum van de toekomst, een jongeren vertegenwoordiger. Om die reden is in het laatste kwartaal van 2023 een vacature uitgezet voor het werven van een nieuw rvt-lid met de portefeuille jongeren. Het museum heeft al geruime tijd de wens om meer jong publiek te bereiken en met het inbedden van deze wens in een aparte portefeuille hoopt de raad daar binnen zijn toezichthoudende rol een bijdrage aan te kunnen leveren en tegelijkertijd de diversiteit binnen de raad te versterken. Deze nieuwe positie binnen de raad is ingestoken als leer- en ervaringsplek, met voldoende mogelijkheden voor opleiding en begeleiding. Na een zorgvuldige en openbare werving- en selectieprocedure is er een kandidaat geselecteerd. De staatssecretaris van OCW werd als eerste gehoord bij deze voorgenomen benoeming, waarna deze kon worden geformaliseerd en verder gecommuniceerd aan de ondernemingsraad van het museum en de stakeholders.

In februari 2024 zal deze nieuwe toezichthouder een introductieprogramma volgen.

Partners, Fondsen en gelieerde instellingen

Het museum wil personen, netwerken en organisaties aan het museum verbinden op basis van de inhoud: van collectie en wetenschappelijk onderzoek tot watersport en scheepsbouw. De afdeling Development heeft nieuwe leden voor de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum geworven en nieuwe participanten voor Het Compagnie Fonds. Het museum is daarnaast partnerships aangegaan met bijvoorbeeld het Watersportverbond, Port of Amsterdam, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, KNRM, Stichting SAIL, Studiezalen, Cordaan, Plastic Whale en Naif.

Met de winst van de Museumprijs 2022 is het publieksprogramma 'Thuishaven' ontwikkeld voor de buurt. Dankzij de steun van het Blockbusterfonds en de VriendenLoterij is de tentoonstelling *Food for Thought* gerealiseerd.

Dankzij een bijdrage van het Mondriaan Fonds konden de Meet-up's Verduurzaming Musea en de online toolkit *ATLAS, the future of exhibitions* worden voortgezet.

Voor de organisatie van de reeks Meet-ups Verduurzaming Musea heeft het museum samengewerkt met collega-musea (Rijksmuseum, Van Gogh Museum, Naturalis) en de Museumvereniging. Daarnaast is het museum aanjager van het initiatief de 'Cultuurferry' en werkt het ook hierin samen met een tiental Amsterdamse culturele instellingen om bezoekers een alternatief vervoersmiddel over water te bieden naar ons instituut.

Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum

De Vereeniging (VNHSM) heeft als doelstelling het bijeenbrengen, in stand houden en uitbreiden van haar verzameling maritiem-historisch (kunst-)objecten, met het oogmerk deze in Het Scheepvaartmuseum te exposeren.

Het bestuur van de Vereeniging richt zich daarbij op het volgende:

- Het werven van fondsen om de doelstellingen en kennisverbreiding te financieren;
- Het behouden en uitbreiden van het aantal leden om daarmee maatschappelijk draagvlak te creëren voor Het Scheepvaartmuseum en de Vereeniging.

VNHSM heeft in 2023 bijgedragen aan de realisatie van het cahier *De Solebay Wandtapijten – een geknoopte oorlogskroniek*, de aankoop van de Walvisklok en het fellowshipsprogramma.

Het Compagnie Fonds

Het Compagnie Fonds (HCF) is het particuliere steunfonds van Het Scheepvaartmuseum. Het fonds is in 2008 opgericht om begunstigers actief en duurzaam bij het museum te betrekken. De participanten van HCF hebben een groot hart voor de maritieme geschiedenis, het water en de watersport. Het fonds biedt de mogelijkheid kapitaal te vormen om bijzondere museale projecten mogelijk te maken en de vernieuwing van het museum te ondersteunen. In 2023 werd door HCF bijgedragen aan de tentoonstelling *Mens op Zee (2022-23)* en de digitalisering van de technische tekeningen.

Jaarrekening 2023

Balans per 31 december 2023

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>	
ACTIVA			
Vaste Activa			
Materiële vaste activa			
Gebouwen	2.410.503	2.216.028	
Bedrijfsinstallaties	25.320	38.345	
Andere bedrijfsmiddelen	701.123	685.870	
Voc schip	<u>1</u>	<u>1</u>	
	3.136.947	2.940.244	
Financiële vaste activa			
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	805.852	617.760	
Vorderingen op groepsmaatschappijen	<u>120.000</u>	<u>180.000</u>	
	925.852	797.760	
Vlottende activa			
Vorraden			
Voorraad	<u>31.002</u>	<u>12.103</u>	
	31.002	12.103	
Vorderingen en overlopende activa			
Debiteuren	440.242	679.320	
Vorderingen op groepsmaatschappijen	431.074	340.959	
Omzetbelasting	306.564	385.280	
Overige vorderingen	837.543	1.009.613	
Vooruitbetaalde kosten	<u>334.412</u>	<u>41.221</u>	
	2.349.836	2.456.392	
Liquide middelen			
Rekening courant bank	8.651.124	7.573.616	
Spaarrekeningen	1.778.041	1.454.619	
Kas	4.557	3.710	
Kruisposten	<u>16.758</u>	<u>13.381</u>	
	10.450.480	9.045.325	
	<u>16.894.117</u>	<u>15.251.824</u>	

Balans per 31 december 2023

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	5.047.589	5.360.979
Bestemmingsfonds VriendenLoterij	1.005.851	951.915
Bestemmingsreserve herstel- en innovatie	<u>0</u>	<u>809.102</u>
	6.053.440	7.121.996
Voorzieningen		
Voorziening themavloeren en klimaatinstallaties	0	145.540
Voorziening gebouwen	1.522.570	1.524.970
Voorziening claimlijst RVB	0	50.340
Voorziening grootonderhoud VOC-schip	836.760	367.200
Overige voorzieningen	<u>17.985</u>	<u>16.105</u>
	2.377.315	2.104.155
Langlopende schulden		
Investeringsubsidie	2.553.100	2.427.322
Overige langlopende schulden	<u>542.810</u>	<u>0</u>
	3.095.910	2.427.322
Kortlopende schulden		
Vooruitontvangen bedragen	1.984.055	643.680
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	596.673	575.386
Loonbelasting	145.924	131.510
Pensioenpremie	189.631	84.225
Overige schulden	1.395.821	1.076.839
Overlopende passiva	<u>1.055.348</u>	<u>1.086.712</u>
	5.367.452	3.598.351
	<u>16.894.117</u>	<u>15.251.824</u>

Resultatenrekening over 2023

	2023	Begroting 2023	2022
Eigen Inkomsten			
Publieksinkomsten binnenland			
Kaartverkoop	2.686.568	2.586.598	2.105.242
Overige publieksinkomsten	158.108	160.000	125.721
Totaal publieksinkomsten (1)	2.844.676	2.746.598	2.230.963
Sponsorinkomsten	92.500	520.000	94.297
Overige directe inkomsten	8.248	-	7.143
Totaal overige directe inkomsten (2)	100.748	520.000	101.440
Totaal directe inkomsten (1+2)	2.945.424	3.266.598	2.332.403
Indirecte inkomsten	864.011	436.000	665.866
Private middelen - particulieren	147.890	-	437.627
Private middelen - bedrijven	100.000	-	102.410
Private middelen - private fondsen	225.089	-	69.661
Private middelen - goede doelenloterijen	637.893	450.000	548.163
Totaal bijdrage uit private middelen	1.110.872	450.000	1.157.860
Totaal eigen inkomsten	4.920.307	4.152.598	4.156.129
Subsidies			
Totaal structureel OCW	8.323.709	8.357.777	8.542.824
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ. act.)	2.446.113	2.169.964	2.296.111
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	4.102.694	4.613.284	4.580.652
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.774.902	1.574.529	1.666.061
Totaal structureel Provincie	-	-	-
Totaal structureel Gemeente	-	-	-
Totaal structureel publieke subsidie overig	-	-	-
Totaal structurele subsidies	8.323.709	8.357.777	8.542.824
Incidentele publieke subsidies	-3.209	-	892.800
Totaal subsidies	8.320.500	8.357.777	9.435.624
Totale baten	13.240.807	12.510.375	13.591.753
Lasten			
Personeelskosten	5.260.959	4.281.712	4.462.503
Huisvestingslasten	4.393.783	4.896.347	4.956.576
Afschrijvingen	533.673	220.000	479.042
Aankopen	8.810	-	397.083
Overige lasten	4.617.372	3.020.780	3.522.341
Totaal lasten	14.814.597	12.418.839	13.817.545

Resultatenrekening over 2023

	2023	Begroting 2023	2022
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-1.573.790	91.536	-225.791
Saldo rentebaten / -lasten	317.142	-20.000	31.168
Resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	188.092	-	526.948
EXPLOITATIERESULTAAT	-1.068.556	71.536	332.325
Bestemmingsresultaat			
Mutatie bestemmingsreserve herstel -en innovatie	-809.102		142.370
Mutatie bestemmingsfonds VriendenLoterij	53.936		0
Mutatie algemene reserve	-313.390		189.955

Functionele resultatenrekening over 2023

	2023	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Eigen inkomsten				
Publieksinkomsten binnenland	2.844.676	2.844.676	-	-
Kaartverkoop	2.686.568	2.686.568	-	-
Overige publieksinkomsten	158.109	158.109	-	-
Totaal publieksinkomsten (1)	2.844.676	2.844.676	-	-
Sponsorinkomsten	92.500	92.500	-	-
Overige directe inkomsten	8.248	92	8.156	-
Totaal overige directe inkomsten (2)	100.748	92.592	8.156	-
Totaal directe inkomsten (1+2)	2.945.424	2.937.268	8.156	-
Indirecte inkomsten	864.011	395	-	863.616
Private middelen - particulieren	147.890	147.890	-	-
Private middelen - bedrijven	100.000	100.000	-	-
Private middelen - private fondsen	225.090	225.090	-	-
Private middelen - goede doelenloterijen	637.893	629.083	8.810	-
Totaal bijdrage uit private middelen	1.110.872	1.102.062	8.810	-
Totaal eigen inkomsten	4.920.307	4.039.725	16.966	863.616
Totaal structureel OCW	8.323.709	5.996.921	1.981.500	345.288
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ. act.)	2.446.113	2.446.113	-	-
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	4.102.694	3.550.808	206.598	345.288
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.774.902	-	1.774.902	-
Totaal structureel Provincie	-	-	-	-
Totaal structureel Gemeente	-	-	-	-
Totaal structureel publieke subsidie overig	-	-	-	-
Totale structurele subsidies	8.323.709	5.996.921	1.981.500	345.288
Incidentele publieke subsidies	(3.209)	(3.209)	-	-
Totale baten	13.240.807	10.033.437	1.998.465	1.208.905

Functionele resultatenrekening over 2023

	2023	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Lasten				
Personeelskosten	5.260.959	2.222.149	1.723.389	1.315.421
Huisvestingslasten	4.393.783	2.870.742	173.532	1.349.510
Afschrijvingen	533.673	278.722	13.552	241.399
Aankopen	8.810	-	8.810	-
Overige lasten	4.617.372	2.237.580	312.440	2.067.352
Totaal lasten	14.814.597	7.609.193	2.231.723	4.973.680
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-1.573.790	2.424.244	-233.258	-3.764.776
Saldo rentebaten / -lasten	317.142	-	-	317.142
Resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenom	188.092	-	-	188.092
Exploitatieresultaat	-1.068.556	2.424.244	-233.258	-3.259.542
Verdeling baten en lasten algemeen beheer	0	-2.735.482	-524.060	3.259.542
Exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer	-1.068.556	-311.238	-757.318	0

Kasstroom over 2023

	2023 EUR	2022 EUR
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-1.573.790	-225.791
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	533.673	479.042
- Mutatie voorzieningen	273.160	147.913
- Mutatie in werkkapitaal	1.925.758	594.194
- Vrijval langlopende schulden (investeringsubsidies)	668.588	-184.560
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.827.389	810.798
Ontvangen interest	248.142	35.860
Betaalde interest	0	4.693
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.075.531	841.965
Investeringen in:		
- Materiële vaste activa	-730.376	-726.581
- Mutatie activa in uitvoering	0	0
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investerings-activiteiten	-730.376	-726.581
Verstreckte lening	0	0
Mutatie kort- naar langlopend	0	0
Ontvangen uit aflossingen	60.000	60.000
Kasstroom uit financierings-activiteiten	60.000	60.000
Netto-kasstroom	1.405.155	175.384
Koers- en omrekenverschillen op geldmiddelen	0	0
Mutatie geldmiddelen	1.405.155	175.384

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Doelstelling en voornaamste activiteiten

De Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam ('Het Scheepvaartmuseum'), statutair gevestigd te Amsterdam is opgericht d.d. 16 december 1994. Het Scheepvaartmuseum heeft ten doel: bij een zo breed mogelijk publiek de belangstelling voor, en het inzicht in, alle aspecten van de Nederlandse maritieme cultuur, geschiedenis en kunst, mede in internationaal verband, te bevorderen.

Juridische fusie (2022)

Het Scheepvaartmuseum is per 1 december 2022 gefuseerd met Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise ('Stichting HSME'), met statutaire zetel te Amsterdam. Stichting HSME, de verdwijnende stichting, had ten doel het beheer en (het) doen exploiteren van de Oostindiëvaarder de "Amsterdam" en het behartigen van belangen van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam door uitvoeren van diverse commerciële activiteiten in de ruimste zin van het woord.

Onder commerciële activiteiten worden onder meer verstaan het (doen) exploiteren van restauratieve voorzieningen en evenementen, het (doen) exploiteren van één of meerdere verkooppunten met een souvenir assortiment op maritiem gebied. De activiteiten op dit gebied zijn in 2016 ingebracht in Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV (HSME). Het Scheepvaartmuseum is als gevolg van de fusie 100% aandeelhouder van HSME.

Toegepaste standaarden handboek

De jaarrekening van de stichting is opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingseisen zoals vastgesteld in het Handboek verantwoording instellingen erfgoedwetsubsidie 2021-2024 van het ministerie van OCW, waaronder de wettelijke bepalingen van titel 9 Boek 2 BW en RJ 640 van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Tevens is de verantwoording opgesteld met inachtneming van de beleidsregels die van toepassing zijn op de Wet normering topinkomens (WNT).

Consolidatie en gelieerde partijen

Het Scheepvaartmuseum is 100% aandeelhouder van HSME waardoor op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving de gegevens van HSME zouden moeten worden geconsolideerd. Voor de verantwoording aan het Ministerie van OCW is consolidatie niet vereist de enkelvoudige jaarrekening van de instelling is bepalend voor de digitale invoer, de resultaten van de gelieerde instellingen moeten wel worden ingestuurd naar het Ministerie van OCW.

Verbonden partijen

In november 2023 is de stichting Cultuurferry opgericht met als doel het duurzaam vervoer over water naar culturele instellingen. Michael Huijser is voorzitter van de Stichting. In 2024 is er bij de ABN AMRO bank een bankrekening voor de stichting geopend. Tot die tijd heeft het Scheepvaartmuseum alle kosten van de stichting Cultuurferry voorlopig betaald en deze kosten als overige vordering opgenomen in de jaarrekening (€ 54.750). Van de VriendenLoterij is een bijdrage ontvangen, deze bijdrage is opgenomen onder de kortlopende schulden € 552.612). In 2024 worden de baten en lasten verrekend met de stichting Cultuurferry.

Begroting 2023

De begroting 2023 is ontleend aan de door OCW goedgekeurde meerjaren begroting 2021 - 2024

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Collectie

De collectie is niet gewaardeerd op de balans. De collectie is grotendeels eigendom van de Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum en is in bruikleen gegeven aan de Staat der Nederlanden. Het museum draagt zorg voor het beheer van en onderzoek aan de collectie.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Indien een transactie ertoe leidt dat alle, of nagenoeg alle, toekomstige economische voordelen en alle, of nagenoeg alle, risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De bezoldiging van onze topfunctionaris is in lijn met het normenkader van de Beleidsregels Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.
De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen en/of toelichting in de jaarrekening bij de jaarrekeningpost. De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast aan de huidige berekenwijze.

Grondslagen voor de categoriale en functionele jaarrekening

De functionele jaarrekening is opgesteld door allocatie van baten en lasten naar de verschillende functies conform het handboek van OCW. De functies zijn onderverdeeld naar publieks- en overige activiteiten, collectiebeheer en algemeen beheer. Het museum volgt voor de allocatie van de baten en lasten naar deze functies de instructies uit het handboek OCW. Op bladzijde 70 onder de toelichting op de functionele jaarrekening is een nadere toelichting opgenomen over toewijzing van de baten en lasten.

Na bepaling van het exploitatieresultaat wordt het saldo van de kolom algemeen beheer gealloceerd aan de functies publieksactiviteiten en overige activiteiten en collectiebeheer. Hiermee sluit het museum aan op de bekostigingssystematiek die is opgezet door de Museumvereniging in samenwerking met OCW. De toerekening van algemeen beheer vindt plaats op basis van het relatieve aandeel per functie in de som van de direct toegerekende baten plus lasten, gecorrigeerd voor aankopen en de structurele subsidies OCW. Het exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer geeft het resultaat weer nadat deze verdeling is gemaakt.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van de onderneming (HSME B.V.) waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel in het resultaat van deze deelneming, bepaald op basis van de grondslagen van de stichting. Het resultaat van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van de directie het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- Onderhoudsvoorziening inzake het Zeemagazijn
- Levensduur activa inzake het gebouwinvesteringen en installaties

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages zijn vastgesteld op basis van de verwachte economische gebruiksduur rekening houdend met een restwaarde.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd

Bedrijfsgebouwen	: 10 %
Machines en installaties	: 10 - 20 %
Andere vaste bedrijfsmiddelen	: 5 - 20 %

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening: voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Deelnemingen met een negatief eigen vermogen worden op nihil gewaardeerd

De onder de financiële vaste activa opgenomen leningen die niet behoren tot een handelsportefeuille en die worden aangehouden tot het einde van de looptijd, worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en direct toerekenbare transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Het Scheepvaartmuseum heeft geen afgeleide financiële instrumenten.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Vorraden

Handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder de paragraaf Financiële instrumenten.

Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve is het eigen vermogen waarover zonder belemmering door wettelijke of statutaire beperkingen kan worden beschikt voor het doel waarvoor Het Scheepvaartmuseum is opgericht. Deze reserve wordt aangehouden om de continuïteit van de onderneming op lange termijn te waarborgen.

Bestemmingsreserves

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door de directie bepaald, en betreft geen verplichting, het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen betreffen middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming.

Vorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van; een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is. Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Vorzieningen

Waardering in beginsel tegen contante waarde, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Voorziening gebouwen nominale waarde

Voorziening onderhoud VOC Schip (nominale waarde)

Voorziening gebouwen

De voorziening gebouwen is getroffen voor het meerjarig onderhoud aan de panden van het museum. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkt uit een meerjaren onderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Voorziening onderhoud VOC schip

Voor verwachte kosten inzake onderhoud van het VOC schip wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjarenonderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Overige voorzieningen

Dit betreft een jubileumvoorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen (12,5, 25 en 40 jarig) dienstverband personeel. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De wijziging van marktrente op deze voorziening (conform RJ 2525) heeft geen materieel effect op de jaarrekening, daarom is de methodiek ongewijzigd ten opzichte van het verleden.

Egalisatievoorziening investeringssubsidie

Ontvangen investeringsbijdragen ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringssubsidie. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomstig de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vaste activa.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de normale waarde van de schuld. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het kopje Financiële instrumenten.

Pensioenen

De pensioenen zijn ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld. De door het fonds verzorgde pensioenregeling is een toegezegde pensioenregeling. Het Scheepvaartmuseum heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het fonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. De dekkingsgraad van het fonds bedraagt per 31 december 2023 106,3%.

Dienstverlening gelieerde entiteiten

De baten en lasten als gevolg van de onderlinge dienstverlening aan gelieerde entiteiten wordt doorbelast op basis van kostprijs plus opslag.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Gebouwen	Bedrijfs installaties	Andere vaste bedrijfs middelen	VOC schip "Amsterdam "	Totaal
Stand per 1 januari					
Aanschaffingen	3.518.795	7.083.248	2.869.739	1	13.471.783
Cum. afschrijving	-1.302.767	-7.044.903	-2.183.869	-	-10.531.539
Boekwaarde begin	2.216.028	38.345	685.870	1	2.940.244
Investeringen	513.853	-	216.523	-	730.376
Desinvesteringen	-61.693	-6.953.000	-1.313.973	-	-8.328.666
Afschrijving desinvesteringen	61.693	6.953.000	1.313.973	-	8.328.666
Afschrijvingen	319.378	13.025	201.270	-	533.673
Mutaties	194.475	-13.025	-2.612.693	-	196.703
Stand per 31 december					
Aanschaffingen	3.970.955	130.248	1.772.289	1	5.873.493
Cum. afschrijving	-1.560.452	-104.928	-1.071.166	-	-2.736.546
Boekwaarde einde	2.410.503	25.320	701.123	1	3.136.947
Afschrijvings %	10%	10% - 20%	5% - 20%	-	10% - 20%

In 2023 zijn er verschillende grote investeringen gedaan in het gebouw. De grootste was het klimatiseren van het plein, zodat er op een duurzame manier gekoeld en verwarmd kan worden.

Financiële vaste activa

De deelneming betreft een 100% deelneming in Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV (HSME). De lening betreft een lening aan HSME. De rente bedraagt 3% over de in die periode nog uitstaande hoofdsom. De aflossing is € 60.000 per jaar.

	31 dec 2023	31 dec 2022
Deelnemingen in groepsmaatschappijen		
Deelneming in groepsmaatschappijen	805.852	617.760
	805.852	617.760
Deelneming in HSME B.V.		
Saldo per 1 januari	617.760	90.812
Resultaat deelneming	188.092	526.948
Mutaties	-	-
Saldo per 31 december	805.852	617.760

Toelichting op de balans per 31 december 2023

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Saldo per 1 januari	180.000	240.000
Verstrekke lening	-	-
Mutatie kortlopend deel	-	-
Aflossing	60.000	60.000
Vordering op HSME B.V.	* 120.000	180.000

Het kortlopende deel van deze vordering is €60.000, deze is opgenomen bij de overige vorderingen.

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Voorraad		
Museumkaarten	31.002	12.103
	31.002	12.103

Vorderingen en overlopende activa

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Debiteuren		
Debiteuren	228.287	483.123
Voorziening dubieuze debiteuren	0	-138
Intercompany debiteuren (HSME BV)	* 211.955	196.335
	440.242	679.320

Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Lening aan HSME BV kortlopend deel	* 60.000	60.000
Rek. courant Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	371.074	280.959
	431.074	340.959

Omzetbelasting		
Omzetbelasting	306.564	385.280
	306.564	385.280

Overige vorderingen		
VriendenLoterij	450.000	400.000
NOW 3.2 + NOW 3.3 + NOW 5	0	120.941
Vordering Museumkaart	58.265	88.289
Stichting Cultuurferry	54.750	0
Overige vorderingen	269.429	400.383
Vereeniging	1.884	0
Het Compagnie Fonds	529	0
	837.543	1.009.613

De vordering op de stichting Cultuurferry wordt in 2024 verrekend met de schuld aan de stichting Cultuurferry, zie kortlopende schulden.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Vooruitbetaalde kosten

Vooruitbetaalde kosten	17.235	41.221
Tentoonstelling KNRM (2024)	250.857	0
Project Reizende tentoonstelling (2024)	45.320	0
Overige projecten (2024)	21.000	0
	334.412	41.221

Onder de vooruitbetaalde kosten zijn de materiele kosten van de projecten/tentoonstellingen 2024 opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa	2.349.836	2.456.392
-----------------------------------	------------------	------------------

Liquide middelen

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Rekening courant bank		
Rekening-courant ING	0	448.898
Rekening-courant ABN Amro	4.303	323.982
Rekening-courant Rabobank	35.112	36.894
Rekening-courant Schatkistbankieren	8.600.614	6.755.806
Rekening-courant Adyen	4.248	8.036
Rekening-courant Moss	6.847	0
	8.651.124	7.573.616

Vanaf mei 2021 maakt het Scheepvaartmuseum gebruik van de mogelijkheid om deel te nemen aan het Schatkistbankieren. Wij kunnen niet ons volledig liquiditeitssaldo via het Schatkistbankieren laten lopen. Een deel van de gelden, circa 2 miljoen euro moeten wij bij private banken houden. Dagelijks wordt het saldo van onze ING rekening courant afgeroomd of aangevuld tot een nul saldo.

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Spaarrekeningen		
Rabobank	952.633	954.619
ABN Amro Bank	1.408	500.000
ABN Amro Bank deposito	824.000	0
	1.778.041	1.454.619

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Kas		
Kas	4.557	3.710
	4.557	3.710

Kruisposten

Kruisposten	16.758	13.381
	16.758	13.381

Liquide middelen	10.450.480	9.045.326
------------------	-------------------	------------------

*Bevat saldo van verbonden partij Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV te Amsterdam.

<u>Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV</u>	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Lening kortdurend deel	60.000	60.000
Lening langdurend deel	120.000	180.000
Debiteur	211.955	196.335
Crediteur	-115.112	-67.622
Saldo overige vorderingen en schulden	371.074	280.959
Totaal te vorderen van HSME BV	647.917	649.672

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Eigen Vermogen

	Algemene reserve	Bestem. fonds Vrienden loterij	Bestem. reserve herstel en innovatie	Totaal
Stand per 1 januari 2023	5.360.979	951.915	809.102	7.121.996
Toevoeging	0	637.893	0	637.893
Onttrekking	-313.390	-583.957	-809.102	-1.706.449
Stand per 31 december 2023	<u>5.047.589</u>	<u>1.005.851</u>	<u>0</u>	<u>6.053.440</u>

<u>Algemene reserve</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Stand per 1 januari	5.360.979	5.171.024
Resultaat boekjaar	-313.390	189.955
Stand per 31 december	<u>5.047.589</u>	<u>5.360.979</u>

<u>Bestemmingsfonds VriendenLoterij</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Stand per 1 januari	951.915	951.915
Mutaties:		
Resultaat boekjaar	53.936	0
Stand per 31 december	<u>1.005.851</u>	<u>951.915</u>

<u>Bestemming resultaat VriendenLoterij</u>	<u>2023</u>
Jaarlijkse uitkering VriendenLoterij	400.000
Verhoging jaarlijkse bijdrage per 2023	50.000
Vrijval investeringssubsidies	68.697
Opbrengst geoormerkt werven	119.196
Totaal ontvangen	<u>637.893</u>

Audiotour	25.000
Zomerwaterweken	32.450
Atlantische wereld	59.000
Christiaan Brunings	40.000
Tentoonstelling Food For Thought	350.000
Tekeningen Robbert Das	1.500
Fotoserie, integratie van vrouwen bij de Kon. Marine	7.310
Afschrijving investeringen VriendenLoterij projecten	68.697
Totaal besteed	<u>583.957</u>

Saldo ten gunste van bestemmingsfonds VriendenLoterij 53.936

Toelichting op de balans per 31 december 2023

<u>Bestemmingsreserve herstel -en innovatie</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Stand per 1 januari	809.102	666.732
Mutatie	-809.102	142.370
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>809.102</u>
<u>Bestemmingsreserve herstel -en innovatie</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Ontvangen extra bijdrage OCW	0	734.800
Besteding:		
Derving bezoekersinkomsten	0	415.000
Aanpassingen museum voor de toekomst	0	59.031
Digitale voorzieningen personeel	73.313	35.684
Werkgeverscampagne	28.000	0
Collectie voorzieningen	0	26.275
Onderzoek inzake duurzaamheid (gebouw)	90.036	23.225
Collectie digitaal beschikbaar maken voor het publiek	360.880	0
Marketingcampagne Alles komt boven water	152.236	0
Oral History tentoonstelling	21.597	0
Campagne werving extra bezoekers VL	83.040	0
Museum op locatie/digitaal	0	33.215
Onttrekking diversen	<u>809.102</u>	<u>592.430</u>
Mutatie reserve	<u>-809.102</u>	<u>142.370</u>

Het museum heeft van het ministerie van OCW in de jaren 2020- 2022 extra subsidie ontvangen in verband met de inkomstenderving als gevolg van de COVID-19 pandemie, de niet bestede middelen zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve herstel -en innovatie. De bestemmingsreserve is in 2023 o.a. grotendeels aan het digitaliseren van de collectie besteed, zodat bezoekers straks ook online gebruik kunnen maken van de collectie, daarnaast is er een media campagne ontwikkeld om het museum extra onder de aandacht te brengen.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Voorzeningen

<u>Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Stand per 1 januari	145.540	145.540
Onttrekking	-145.540	0
Mutaties	-145.540	0
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>145.540</u>
<u>Voorziening gebouwen</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Stand per 1 januari	1.524.970	1.568.660
Dotatie	91.091	842.053
Onttrekking	-93.491	-885.743
Mutaties	-2.400	-43.690
Stand per 31 december	<u>1.522.570</u>	<u>1.524.970</u>

Dotatie aan de voorziening groot onderhoud vindt plaats op basis van het geplande groot onderhoud, zoals aangegeven in het MOIP. Het MOIP wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van een inschatting van de prijsontwikkeling. Uitgaven worden ten laste van de voorziening gebracht. In 2022 was er een (te) grote dotatie (In 2022 is er een inflatiecorrectie toegepast van 8%), die in 2023 gecompenseerd is. Dit valt binnen de cultuurperiode 2021-2024.

<u>Voorziening claimlijst RVB</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Stand per 1 januari	50.340	50.340
Dotatie	0	0
Onttrekking	-50.340	0
Mutaties	-50.340	0
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>50.340</u>

Voorziening grootonderhoud VOC-schip

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Boekwaarde begin	367.200	170.000
Dotatie	523.087	197.200
Onttrekking	-53.527	0
Mutaties	469.560	197.200
Stand per 31 december	<u>836.760</u>	<u>367.200</u>

Voor verwachte kosten inzake onderhoud van het VOC schip, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd, gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan. De huidige verwachting is dat voor een volgende dokbeurt in 2027 ca €1.2m gespaard moet worden. Het onderhoudsplan is in 2023 herzien, hiervoor is in 2023 een extra dotatie gedaan.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

<u>Overige voorzieningen</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Stand per 1 januari	16.105	21.702
Dotatie	7.459	-5.597
Onttrekking	-5.579	0
Mutaties	1.880	-5.597
Stand per 31 december	<u>17.985</u>	<u>16.105</u>

Dit is een voorziening voor de jubileumuitkering medewerkers bij een dienstverband van 12,5, 25 of 40 jaar.

Totaal voorzieningen	<u>2.377.315</u>	<u>2.104.155</u>
< 1 jaar	132.412	
1 - 5 jaar	2.235.918	
> 5 jaar	8.985	
	<u>2.377.315</u>	

Langlopende schulden

<u>Gebouwen</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Stand per 1 januari	2.216.028	1.830.672
Toevoeging	513.853	644.807
Vrijval	-319.378	-259.451
Mutaties	194.475	385.356
Stand per 31 december	<u>2.410.503</u>	<u>2.216.028</u>

De ontvangen investeringssubsidie OCW ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringssubsidie. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomstig de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vaste activa. De toevoeging in 2023 is opgebouwd uit een deel dat direct gerelateerd is aan het huidige MOIP (€251.352) en het deel dat wordt toegevoegd aan het MOIP (€262.501) voor verbetering van de infrastructuur.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

<u>Schiphuis</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Stand per 1 januari	211.294	279.991
Vrijval	<u>-68.697</u>	<u>-68.697</u>
Mutaties	<u>-68.697</u>	<u>-68.697</u>
Stand per 31 december	<u><u>142.597</u></u>	<u><u>211.294</u></u>
Totaal investeringssubsidies	<u><u>2.553.100</u></u>	<u><u>2.427.322</u></u>

Onder de investeringssubsidies zijn subsidies en/of bijdragen opgenomen ter dekking van de investeringen in materiële vaste activa. Deze bijdragen vallen vrij naar gelang de afschrijving op de desbetreffende investeringen.

Overige langlopende schulden	<u>2023</u>	<u>2022</u>
<u>Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW lang</u>		
Stand per 1 januari	0	501.219
Mutatie	<u>542.810</u>	<u>-501.219</u>
Stand per 31 december	<u><u>542.810</u></u>	<u><u>0</u></u>

Toelichting op de balans per 31 december 2023

De verantwoording van het niet bestede deel van de subsidie huisvesting OCW wordt opgesteld conform de richtlijn in het handboek OCW. Wij volgen deze richtlijn met uitzondering van de schoonmaakkosten en de energielasten, deze verantwoorden wij niet onder de subsidie OCW huisvesting. Het saldo van de subsidie huisvesting OCW wordt conform het handboek als langlopende schuld opgenomen. Van dit saldo zullen vervangingsinvesteringen aan het pand onttrokken worden.

	rubriek		
Saldo beginbalans			778.379
Subs. OCW huisvesting (conf.beschik.kenm. 1221350)	OCW - erfgoedwet	5.124.245	
Onttrekking wegens investeringen	OCW - erfgoedwet	-513.853	
		4.610.392	
Onttrekkingen (lasten)			
Toeslagen aan RVB:rente, aflossing, heff.en opslagen	Huisvestingslasten	2.373.905	
Loonkosten eigen organisatie beheer en onderhoud	Personeelskosten	459.886	
Verzekeringen	Huisvestingslasten	53.120	
Afschr. op invest.(bekostigd uit huisvestingssubs. OCW)	Afschrijvingen	319.378	
Kosten dagelijks onderhoud	Huisvestingslasten	805.314	
Kosten groot onderhoud	Huisvestingslasten	91.091	
Ov. huisvestingskosten (eigenaarszaken: advieskosten, inspecties e.d.)	Huisvestingslasten	0	
Totaal onttrekkingen		4.102.694	
Toevoegingen (baten)			
Vrijval Invest.subsidie OCW (bekostigd uit huisvestingssubsidi OCW - erfgoedwet)		319.378	
Overige baten		0	
Totaal toevoegingen		319.378	
Saldo huisvestingssubsidie (subsidie OCW - onttrekkingen + toevoegingen)			827.076
Besteed aan publieksactiviteiten of andere activiteiten			0
Saldo eindbalans			1.605.455
Verdeling:nog te besteden huisvestingssubsidie:			
Nog te besteden huisvestingssubsidie lang			542.810
Nog te besteden huisvestingssubsidie kort			1.062.645
Totaal			1.605.455

De onttrekking investeringen is opgebouwd uit een deel dat direct gerelateerd is aan het huidige MOIP (€251.352) en het deel dat toegevoegd wordt aan het MOIP (€262.501) voor de verbetering van de infrastructuur. Het MOIP wordt jaarlijks herijkt in samenwerking met een externe deskundige.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Kortlopende schulden

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Vooruitontv. voor projecten VriendenLoterij Cultuurferry	552.612	552.612
Vooruitontv. voor projecten VriendenLoterij KNRM	850.000	0
Vooruitontv. voor projecten VriendenLoterij Dare to Discover	22.509	22.509
OCW Btw compensatie huisvestingslasten 2023	332.665	0
Vooruit ontvangen bedragen	11.110	6.000
Cultuurfonds, project Thuishaven	73.606	0
Mondriaanfonds, Erfgoedstarters	29.333	0
Stichting Het Meyjes Fonds	42.806	45.893
Project Junior Conservator VNHSM	10.417	8.333
Project Junior Conservator Fonds 1999	10.417	8.333
NWO project Met Vrouwen in Zee	49.830	0
	<u>1.984.055</u>	<u>643.680</u>

Er is een toename van de kortlopende schulden. Belangrijkste mutaties, vooruit ontvangen subsidie VriendenLoterij voor het KNRM project (€ 850.000), de terug te betalen subsidie OCW voor de compensatie van de btw (€ 332.665) en het saldo van de bijdrage van het Cultuurfonds project Thuishaven (€ 73.606).

Het Scheepvaartmuseum is penvoerder (beheerder van gelden) voor verschillende projecten en samenwerkingen met andere musea. Zoals de Cultuurferry, in 2023 is de stichting Cultuurferry opgericht, de ontvangen bijdrage van de VriendenLoterij en betaalde opstartkosten worden in 2024 met de stichting verrekend. KNRM is een project waar Het Scheepvaartmuseum penvoerder voor is. In 2023 de bijdrage van de VriendenLoterij ontvangen, deze bijdrage als vooruit ontvangen verwerkt in de jaarrekening, de kosten die al gemaakt zijn voor dit project zijn opgenomen onder de vooruitbetaalde kosten € 250.000. Dit project wordt in 2024 afgerond.

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Crediteuren *	<u>596.673</u>	<u>575.386</u>
	596.673	575.386

Loonbelasting

Loonheffing voorgaand jaar	<u>145.924</u>	<u>131.510</u>
	145.924	131.510

Pensioenpremie

Pensioenen	<u>189.631</u>	<u>84.225</u>
	189.631	84.225

In januari 2024 is 75% van de schuld betaald, pensioenfonds incasseert zelf de nota's.

Overige schulden

Vakantiegeld	154.510	123.437
Vakantiedagen	169.575	161.772
Overige schulden	9.091	13.252
Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW kortlopend	<u>1.062.645</u>	<u>778.378</u>
	1.395.821	1.076.839

Overlopende passiva

Nog te betalen kosten	1.025.015	1.066.611
Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum A'dam	30.334	0
Terugbetalingsverplichting NOW 6.0	<u>0</u>	<u>20.101</u>
	1.055.349	1.086.712

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Subsidies

In het kader van de afspraken voor de periode 2021-2024 is door het Ministerie van OCW de volgende subsidie toegezegd voor 2024 (brief 29 september 2023 ref 1295162/1422672).

	Structureel	Incidenteel	Totaal
Culturele basisinfrastructuur 2021 - 2024	2.446.113	-	2.446.113
Erfgoedwet, huisvesting 2024	6.296.125	-	6.296.125
Erfgoedwet, collectiebeheer 2024	1.774.902	-	1.774.902
Totaal	<u>10.517.140</u>	-	<u>10.517.140</u>

VriendenLoterij

Het Scheepvaartmuseum is begunstigde van de VriendenLoterij, voor een periode van vijf jaar (2021 - 2025) ontvangt het museum jaarlijks een uitkering van €400.000, met ingang van 2023 is de jaarlijkse bijdrage verhoogd met €50.000. In 2022 heeft de VriendenLoterij een bedrag beschikbaar gesteld van € 575.000 voor het ontwikkelen van een Cultuurferry. Het Scheepvaartmuseum is penvoerder van het project. In 2023 is de Stichting Cultuurferry opgericht met als doel Culturele instellingen in Amsterdam verbinden via duurzaam vervoer over het water, de ontvangen bijdrage en de betaalde opstartkosten worden in 2024 met de Stichting Cultuurferry verrekend. In 2023 heeft het Scheepvaartmuseum een bedrag van € 850.000 ontvangen van de VriendenLoterij voor het project 200 jaar KNRM. Het Scheepvaartmuseum is penvoerder voor 12 musea, de opbrengst en de kosten van deze tentoonstellingen worden volledig verantwoord in 2024

Huurovereenkomst

Er is een overeenkomst afgesloten in 2023, ingaande 1 januari 2024, voor onbepaalde tijd.

Huur gebouwen

Uit hoofde van een huurcontract is de Stichting verplichtingen aangegaan met de Rijksgebouwendienst. Er is een contract voor de drie locaties samen opgesteld.

Adressen:

Kattenburgerplein 1, Amsterdam
Kattenburgerstraat 7, Amsterdam
Westerboekelweg 34,36,44, Hoogwoud

Kosten:

Huurbedrag	2.044.017
Rente	114.206
Opslag Rijksvastgoedbedrijf	14.745
Totale vergoeding 2024	<u>2.172.968</u>

De opslag Rijksvastgoedbedrijf zal jaarlijks op 1 januari, voor het eerst op 1 januari 2025 worden aangepast overeenkomstig de wijziging van het Consumentenprijsindexcijfer, reeks CPI Alle Huishoudens door het Centraal Bureau voor de Statistiek op de meest recente tijdbasis vastgesteld.

Toelichting op de resultatenrekening over 2023

Algemeen

Voor de begroting is de meerjaren begroting voor het jaar 2023 toegepast.

Hieronder worden de opvallende afwijkingen ten opzichte van de begroting 2023 en voorgaand jaar 2022 cijfermatig toegelicht.

	Begroting		
	2023	2023	2022
Indirecte opbrengsten			
Management fee Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	818.852	436.000	618.620
Management fee VNHSM	44.000	0	46.583
Overige indirecte inkomsten	1.159	0	663
Totaal indirecte inkomsten	864.011	436.000	665.866

Private middelen

	Begroting		
	2023	2023	2022
Particulieren			
Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum	20.417	0	257.167
Het Compagnie Fonds	125.000	0	175.000
Particulieren	2.473	0	5.460
Totaal bijdrage uit private middelen particulieren	147.890	0	437.627

	Begroting		
	2023	2023	2022
Bedrijven			
Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV (Gift)	100.000	0	100.000
Museum of New York	0	0	2.200
Stichting Beheer Oosterdok	0	0	210
Totaal bedrijven	100.000	0	102.410

Toelichting op de resultatenrekening over 2023

	Begroting		2022
	2023	2023	
Extra subsidie OCW (i.v.m. Covid)	0	0	734.800
Mondriaan Stichting*	-3.209	0	158.000
Totaal incidentele publieke subsidies	-3.209	0	892.800

* Lagere projectkosten, subsidie aangepast

Personeelskosten

	Begroting		2022
	2023	2023	
Lonen en salarissen			
Salariskosten afdeling	2.871.650	2.306.538	2.588.085
Reserv. vakantietoeslag	229.736	184.526	207.288
Eindejaarsuitkering	96.028	77.131	86.521
Toeslagen	37.494	30.116	31.596
Verrekenende verlofdagen	10.673	8.573	40.045
Onkostenvergoedingen	4.188	3.364	2.415
Overige doorbelastingen	-296.291	-237.984	-191.736
Subsidieregelingen overheid	-69.791	0	-178.142
	2.883.686	2.610.248	2.586.071

In 2023 zijn alle NOW aanvragen ingediend en afgehandeld bij het UWV. Per saldo is er € 63.000 (5,5%) meer ontvangen dan voorzien.

Sociale lasten

Werkgev.lasten soc.verz.	545.504	463.000	495.806
	545.504	463.000	495.806

Pensioenen

Werkgev.lasten pen.premie	343.349	295.000	315.848
	343.349	295.000	315.848

Overige personeelskosten

Reiskosten WKR	65.716	30.000	43.495
Inhuur van personeel	1.422.705	994.000	1.021.282
	1.488.420	1.024.000	1.064.777

Personeelskosten

	5.260.959	4.281.712	4.462.503
--	------------------	------------------	------------------

Toelichting op de resultatenrekening over 2023

	2023	2023	2022
Zeemagazijn	2.216.096	2.216.215	2.210.253
Depot	129.935	129.935	126.377
Mibo loodsen	27.874	27.874	26.402
	2.373.905	2.374.024	2.363.033
	2023	2023	2022
Dagelijks onderhoud huisvesting	900.581	702.535	709.672
Aansluiting met begroting voor OCW	0	902.051	0
Inhuur huishoudelijke dienst	288.189	300.000	260.053
Energiekosten	740.017	337.000	781.765
Dotatie voorziening groot onderhoud	91.091	280.737	842.053
	2.019.878	2.522.323	2.593.543
Huisvestingslasten	4.393.783	4.896.347	4.956.576

Als gevolg van de voorgeschreven begrotingssystematiek door OCW is de begroting niet geheel te vergelijken met de gerealiseerde baten en lasten. De onttrekking inzake investeringen, afschrijvingslasten en verzekeringskosten inzake huisvesting zijn in de begroting allemaal verantwoord onder huisvestingslasten, waar deze in de gerealiseerde baten en lasten onderdeel zijn van de baten, afschrijvingen en overige lasten respectievelijk.

Afschrijvingen

Afschrijvingen materiële vaste activa	2023	2023	2022
Afschrijvingskosten gebouwen	319.378	0	259.451
Afschrijvingskosten Bedrijfsinstallaties (na Overstag)	13.025	15.000	13.025
Afschrijvingskosten	121.032	125.000	126.328
Afschrijvingskosten Terraspontons	80.238	80.000	80.238
	533.673	220.000	479.042

De begrote afschrijvingen en gebouwen zijn verantwoord onder de huisvestingslasten.

Aankopen

Aankopen	8.810	0	397.083
	8.810	0	397.083

Toelichting op de resultatenrekening over 2023

Overige lasten

	Begroting		2022
	2023	2023	
Overige huisvestingskosten	62.407	0	59.282
Organisatiekosten	716.556	599.530	871.105
Overige personeelskosten	269.997	179.500	184.890
Activiteitenlasten	3.554.949	2.241.750	2.392.060
Diverse kosten	13.462	0	15.003
Overige lasten	4.617.372	3.020.780	3.522.341

De begrote overige huisvestingskosten zijn verantwoord onder de huisvestingslasten.

	Begroting		2022
	2023	2023	
Activiteitslasten			
VOC-schip onderhoud	586.192	260.000	255.167
Kostprijs Entree/activiteiten	204.471	172.500	152.482
Collectie & Kennisdeling	121.279	103.000	192.090
Onderhoud tentoonstellingen en activiteiten	51.062	100.000	79.388
Marketing en Communicatie	504.310	320.000	402.704
Development	99.921	69.750	117.554
Educatie & Publieksactiviteiten	125.987	136.500	99.347
Projecten	1.860.968	1.080.000	1.093.328
Totaal activiteitslasten	3.554.949	2.241.750	2.392.060

	Begroting		2022
	2023	2023	
Projecten			
Onderhoud en restauratie Christiaan Brunings	40.019	40.000	51.134
Verdiepingsprogramma	17.816	20.000	20.176
Zomer waterweken	35.773	40.000	31.223
Atlantische wereld	59.744	500.000	55.206
Reizende tentoonstelling Poolexpedities Kadier	0	0	42.347
Duurzaamheid Kadier van Lohuizen	0	0	52.724
Live Onlinetours	9.639	10.000	0
Innovatiefonds	448.221	0	177.430
Digitalisering	460.881	0	0
Netwerk Maritieme bronnen	113.420	0	16.130
Open Pleyn	0	0	10.875
Familie theater	27.929	30.000	15.027
Doris Duiker*		0	131.910
Mens Op Zee	26.498	0	376.385
Cultuur Ferry	0	0	22.388
Food For Thought	427.888	300.000	0
Nieuw Narratief VOC schip	77.870	75.000	0
Thuishaven	26.394	0	0
Werkspoor	13.716	0	0
Overige projecten	75.160	65.000	90.373
Totaal projecten	1.860.968	1.080.000	1.093.328

Het museum heeft de ambitie om eind 2024 70% van de collectie digitaal beschikbaar te hebben. Deze ambitie heeft in 2023 extra aandacht gekregen door de ontwikkeling van een fotostudio en ook door stukken extern te laten digitaliseren. Het grootste deel van deze kosten worden gedekt door het Herstel -en Innovatiefonds. Innovatiefonds en Digitalisering is een totaal bedrag van € 909.102 waarvan is € 809.102 gedekt door het Herstel -en Innovatiefonds. Het Compagnie Fonds heeft € 100.000 bijgedragen aan de digitaliseringskosten.

Toelichting op de resultatenrekening over 2023

	Begroting		2022
	2023	2023	
Saldo rentebaten/ lasten	317.142	-20.000	31.168
	317.142	-20.000	31.168

Fiscale positie

In het verleden heeft Het Scheepvaartmuseum geopteerd voor integrale belastingplicht als bedoeld in artikel 2 lid 9 Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Dit verzoek kwam voort uit het standpunt van de Belastingdienst dat de sponsoractiviteiten van Het Scheepvaartmuseum als separate activiteit moesten worden beoordeeld en derhalve als onderneming kwalificeerden. Het Scheepvaartmuseum zou daarom vennootschapsbelastingplichtig worden voor de positieve resultaten t.a.v. de sponsoractiviteiten. Door te opteren voor integrale belastingplicht kon Het Scheepvaartmuseum de negatieve resultaten uit de exploitatie van het museum verrekenen met de positieve resultaten t.a.v. de sponsoractiviteiten, waardoor de heffing van vennootschapsbelasting kon worden beperkt.

Inmiddels heeft de Belastingdienst Het Scheepvaartmuseum laten weten van mening te zijn dat de museumactiviteiten kunnen worden geclusterd met de sponsoractiviteiten, waardoor geen positief resultaat wordt behaald en niet wordt toegekomen aan vpb-plicht.

Het Scheepvaartmuseum heeft op 7 februari 2019 bevestiging gekregen van de Belastingdienst dat zij niet vpb-plichtig is voor de jaren t/m 2016. De Belastingdienst heeft geconstateerd dat in de periode 2013 t/m 2015 de resultaten van de museumactiviteit (inclusief sponsoractiviteit) negatief waren en dat derhalve geen winststreven aanwezig is. Tevens bevestigt de Belastingdienst dat voor het jaar 2016 een winstoogmerk ontbreekt. Mocht in de periode 2016 t/m 2019 toch positieve resultaten worden behaald met de museumactiviteit (inclusief sponsoractiviteit), dan kan Het Scheepvaartmuseum alsnog vpb-plichtig worden voor het jaar 2016. Er zijn t/m 2023 fiscaal geen positieve resultaten behaald. jaarlijks toetst het museum het resultaat met een externe fiscaal adviseur.

Toelichting op de resultatenrekening over 2023

WNT verantwoording Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam van toepassing zijnde regelgeving:

Het algemene WNT-maximum

Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam is € 223.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2023

bedragen x € 1

M.Huijser

Functie(s)

Algemeen
Directeur

Aanvang en einde functievervulling in 2022

01/01 - 31/12

Deeltijdfactor in fte

1,00

(Fictieve) dienstbetrekking?

ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

162.376

Beloningen betaalbaar op termijn

18.075

Subtotaal

180.451

Individueel toepasselijke

bezoldigingsmaximum

223.000

Totale bezoldiging

180.451

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag

N.v.t.

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling

N.v.t.

Toelichting op de resultatenrekening over 2023

Gegevens 2022

bedragen x € 1

M.Huijser

Functie(s)

Algemeen
Directeur

Aanvang en einde functievervulling in 2022

01/01 - 31/12

Deeltijdfactor in fte

1,00

(Fictieve) dienstbetrekking?

ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

147.989

Beloningen betaalbaar op termijn

16.093

Subtotaal

164.082

Individueel toepasselijke

bezoldigingsmaximum

216.000

Totale bezoldiging

164.082

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet
terugontvangen bedrag

N.v.t.

Reden waarom de overschrijding al dan niet is
toegestaan

N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens
onverschuldigde betaling

N.v.t.

Raad van Toezicht

Naam Topfunctionaris	Functie	Periode	
Mw. Drs.S. van Veldhoven	Voorzitter	1-jan	31-dec
Mw. Drs. E. Ansenk	Vicevoorzitter	1-jan	31-dec
Dhr. Ir. I.M. Kalisvaart MBA	Lid	1-jan	31-dec
Mw. Ir. T Menssen	Lid	1-jan	31-dec
Dhr. A.Williams	Lid	1-jan	31-dec
Dhr. Dr.ir. A.J. de Waard Vice-Admiraal	Lid	1-jan	31-dec

Toelichting bij de categoriale en functionele jaarrekening 2023

Het voorgeschreven model in het handboek OCW gaat uit van een gecombineerd kostensoorten- en kostenplaatsenoverzicht. De baten en lasten uit de resultatenrekening worden toegerekend aan de kostenplaatsen en de functies. De functies zijn onderverdeeld in:

- publieks- en overige activiteiten
- collectiebeheer
- algemeen beheer

De huisvestingslasten worden op basis van vierkante meters toebedeeld aan de functies. Kosten inzake het depot en de MIBO loodsen (Hoogwoud) zijn direct toegerekend aan de collectiefunctie.

De personeelskosten worden naar de aard van de werkzaamheden toebedeeld aan de publieksfunctie en overige activiteiten, collectiefunctie of algemeen beheer.

De collectiefunctie laat in 2023 een tekort zien van € 755.356.

Publieksactiviteiten en overige activiteiten

Alle baten en lasten die rechtstreeks samenhangen met het uitvoeren van publieksactiviteiten, niet behorend tot het beheer van de collectie in de zin van de Erfgoedwet. Hieronder vallen onder andere:

- publieksinkomsten: inkomsten uit kaartverkoop en rondleidingen
- bijdragen uit private middelen: dit zijn bijdragen ten behoeve van tentoonstellingen
- activiteitenkosten: de reguliere kosten voor de functies marketing, presentatie, educatie, sponsorwerving en onderhoud VOC schip.
- personeelskosten: functies marketing, presentatie, educatie en publieksservice. Het Scheepvaartmuseum heeft geen vaste bewaking op zaal.
- Digitalisering collectie, kosten 100% toebedeeld aan de publieksfunctie.

Collectiebeheer

Alle baten en lasten die direct ten behoeve komen van de museale collectie om de collectieonderdelen kwalitatief op niveau te houden (opslag en behoud). Hieronder vallen onder andere:

- activiteitenkosten: collectiebeheer, bibliotheek en conservatoren
- personeelskosten: functies collectiebeheer, bibliotheek, conservatoren en beveiliging
- aankopen collectie

Algemeen beheer

Dit zijn de baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de publieksfunctie of aan de functie van collectiebeheer. Hieronder vallen onder andere:

- organisatiekosten: HRM, Financiën, ICT, Technische Dienst, Directie
- personeelskosten: HRM, Financiën, ICT, Technische Dienst, Directie, Receptie
- energielasten en schoonmaakkosten
- afschrijvingen op inventaris

Groepsmaatschappij Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV

Overzicht onderlinge vorderingen en schulden

	HSM	HSME BV
Vordering (financiële vaste activa)	180.000	-180.000
Overige vorderingen/ schulden	467.917	-467.917
	647.917	-647.917

Overzicht onderlinge baten en lasten

	HSM	HSME BV
<u>ontvangen door HSM:</u>		
Rente lening/ rekening courant	6.430	-6.430
Management fee	818.852	-818.852
Gift	100.000	-100.000
Bewakingskosten	214.266	-214.266
<u>betaald door HSM:</u>		
Salariskosten publieksdiensten	-107.240	107.240
Overige kosten	0	0
	1.032.308	-1.032.308

Amsterdam, 29 maart 2024

De directeur:

Dhr. M. Huijser
Algemeen directeur

Namens de Raad van Toezicht:

Mw. Drs. S. van Veldhoven
Voorzitter Raad van Toezicht

Mw. Drs. E. Ansenk
Vicevoorzitter

Dhr. Ir. I.M. Kalisvaart MBA
Lid

Mw. Ir. T Menssen MBA
Lid

Dhr. A. Williams
Lid

Dhr. dr.ir. A.J. de Waard
Lid

Dhr. G.L.H. van Rosmalen
Lid

Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van
Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

Wamberg Offices
Wamberg 37
1083 CW Amsterdam
Telefoon 020 571 23 45

E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de resultatenrekening over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van toezicht en het bestuur zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van toezicht en het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 10 april 2024

Dubois & Co. Registeraccountants

J.J.M. Huijbregts RA

R.W.J. Bruinooge RA

Overzicht nevenfuncties 2023

Directeur bestuurder:

Michael Huijser, algemeen directeur

- Hon. Secretary-General., Executive Council van ICMM (International Congress of Maritime Museums)
- Voorzitter Stichting Cultuurferry
- Voorzitter Stichting Werkspoormuseum
- Bestuurssecretaris St. Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam
- Lid Algemeen bestuur Amsterdam City
- Lid Algemeen Bestuur De Plantage, samenwerkingsverband culturele instellingen, Plantagebuurt Amsterdam
- Lid bestuur Museum N8 Amsterdam
- Voorzitter Expeditie Oosterdok, samenwerkingsverband culturele instellingen en bedrijven rondom Het Oosterdok
- Lid bestuur Stichting Promotie Hollandsche Zeilvloot
- Lid raad van toezicht Cultuur Werkt

Raad van toezicht:

Stientje van Veldhoven, voorzitter

- Lid raad van toezicht MVO

Emily Ansenk, vice-voorzitter

- Voorzitter raad van toezicht Brutus
- Lid bestuur Ron Mandos Young Blood Foundation
- Lid van de jury van de Sacha Tanja Penning
- Lid bestuur Job Dura Charity Foundation
- Lid Raad van Advies Art Rotterdam
- Lid van de jury van EFFEFA (European Festivals Fund for Emerging Artists)
- Directeur Holland Festival

Thessa Menssen, tevens voorzitter auditcommissie

- Lid raad van toezicht MARIN (Maritime Research Institute Netherlands)
- Lid raad van commissarissen Alliander
- Lid raad van toezicht Kröller-Müller Museum
- Lid raad van commissarissen Ordina
- Lid commissie Monitoring Talent naar de Top

Isaac Kalisvaart, tevens lid auditcommissie

- Voorzitter raad van toezicht ONSbank
- Voorzitter Bestuur Stichtingen Museum Beelden aan Zee, De Onvoltooide en het Sculptuur Instituut
- Visiting Professor en Lid Dean's Council Yale University School of Architecture
- Voorzitter raad van advies Neinver, Madrid
- Directeur Midco3/(Consolis Group) Nederland/(Paris)
- Directeur/eigenaar Kalisvaart & Company(Management BV)

Arie Jan de Waard

- Voorzitter bestuur Stichting Sail Amsterdam

Alvin Williams

- Docent Amsterdamse Hogeschool v/d Kunsten
- Programmaleider Nationaal Comité 4 en 5 mei
- Creative Director Events NAVO HQ Brussel